

meccano nieuws

kwartaalblad van de vereniging 'Meccano Gilde Nederland'
vereniging voor metaalconstructie modelbouw



Harderwijk 2008 (zie pag. 17)

6 Interview H.Schouwenaar

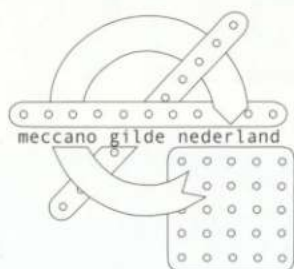
15 Aandrijvingen

8 Muzikale Moederklok

18 Virtualmec

11 Blinken en verzinken

20 Soesterberg 2008



Meccano Nieuws

is het orgaan van het **Meccano Gilde Nederland**. Dit blad verschijnt viermaal per jaar. Losse nummers zijn voor € 3,00 exclusief verzendkosten, verkrijgbaar bij het Documentatiecentrum.

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van publicaties uit 'Meccano Nieuws' is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur.

Voorzitter: G.B.M.M. Anink
Singelweide 139
1967 HJ Heemskerk
Tel: 06 18207778
E-mail: Tijdelijk buiten gebruik.

Secretaris: M. Somers
Fazantenkamp 325
3607 CR Maarssen
Tel.: 0346-553122
E-mail: secretaris@meccanogilde.nl

Penningmeester: J.H. Schurink
Burg. A. Bontekoelaan 12
7437 CR Bathmen
Tel: 0570-542815
Fax: 084-7471955
Giro MGN: 5484519
Internationale betalingen via IBAN:
NL85INGB0005484519 BIC: INGBNL2A
E-mail: penningmeester@meccanogilde.nl

Ledensecretaris
J.G. Kuijl
Mozartlaan 18
3603 BH Maarssen
Tel.: 0346-564405
E-mail: ledensecretaris@meccanogilde.nl

Evenementencoördinator
W. Livestoo
Fagotdreef 65
3845 DG Harderwijk
Tel: 0341 253889
E-mail: W.Livestoo@kpnplanet.nl

Redactie
C.L. Spierdijk (hoofdredacteur)
Kalaroma 91
2132 RC Hoofddorp
Tel: 023-5614832
E-mail: redacteur@meccanogilde.nl
N.I.M. Stevens (eindredactie en coördinator tekenteam)
C.J. Trommel (tekstcontrole)
K.F. Berling (vertalingen)

Artikelen en advertenties
sturen naar hoofdredacteur.

Advertentietarieven
op te vragen bij penningmeester.

Aan-, afmelden lidmaatschap
bij ledensecretaris.

Documentatiecentrum
J. Ringnald
Fornheselaan 98
3734 GE Den Dolder
Tel.: 030-2291942, E-mail:
documentatiecentrum@meccanogilde.nl

Contributie € 32,00 per jaar
(voor jeugdleden € 14,00)
Het verenigingsjaar loopt van
1 januari t/m 31 december.
Bij aanmelding is een entreegeld
van € 3,00 verschuldigd.

Meccano Nieuws
wordt gedrukt bij Drukkerij Salsedo
Breda en gedistribueerd door:
A. Anink te Heemskerk.

Website:
www.meccanogilde.nl

Meccano Nieuws 27.1

De volgende editie van
Meccano Nieuws zal medio
maart 2009 verschijnen.
De sluitingsdatum voor
kopij en advertenties is
1 februari 2009.

2

van de redactie.....

Het is weer zover, de wintereditie van Meccano Nieuws is bij u in de bus gerold. Het zal u ook niet ontgaan dat de tijd voorbij vliegt. Met deze editie realiseer ik me dat 2008 weer op zijn eind loopt. Dat betekent in ieder geval dat ik weer een ander kleurtje voor de buitenkant moet bedenken. Gaat u er maar van uit dat het wel zal lukken. Andere zaken die wat meer aandacht vergen zijn het vullen van restruimten. Restruimten zijn de lege stukjes die overblijven als een artikel is geplaatst en een pagina vult op een klein stukje na. De kleine aankondigingen zijn niet altijd voorhanden. Dan is het zaak dat ik moet gaan uitvullen door foto's wat te vergroten. Het probleem hierbij is dat zo'n actie direct gevolgen heeft voor de omliggende tekst. Gelukkig hoeft dit niet vaak te gebeuren.

O ja, dit blad telt weer 24 pagina's incl. voor- en achterkant. Zoals u zult zien, zijn er twee artikelen bij met een vervolg. We hebben weer een aflevering van "Tips & trucs". Ons tekenteam is daarbij ingeschakeld en we zijn naarstig op zoek naar goede onderwerpen. Dus als u een geschikt onderwerp hebt, dan hoort de redactie dat graag. In deze editie kunt u ook nader kennismaken met Han Schouwenaar.

Er staan zoals gewoonlijk weer een aantal verslagen van bijeenkomsten en evenementen in. Hier en daar een wetenswaardigheid en niet te vergeten de bespreking van de buitenlandse bladen. Wist u overigens dat veel leden op een bijeenkomst naar aanleiding van deze besprekingen het gehele artikel in de leeshoek opzoeken om er niets van te hoeven missen.

In het begin van dit stukje heb ik al aangegeven dat 2008 op z'n eind loopt. Dus is het nu een goede gelegenheid om een ieder prettige feestdagen en goede jaarwisseling toe te wensen.

De redactie

van de voorzitter

Tijdens onze najaarbijeenkomst in Harderwijk werd duidelijk dat de zalen daar te veel uit elkaar liggen. Het resultaat hiervan is dat we weer naar het ROVC (NIMAC) in Ede gaan. Het was overigens een goed idee van Willem Livestoo om deze mogelijkheid aan te dragen. De

Attention please!

A digest translation of MN is distributed among our English speaking/reading members. Due to circumstances beyond our control the translation of MN26.3 will be delivered in a next edition of MN next year and will also be published as usual on the website of the MGN.

[<www.meccanogilde.nl>](http://www.meccanogilde.nl)

jaarvergadering zal in 2009 dus weer op de bekende plek zijn, op zaterdag 28 maart te Ede in de grote zaal. De vergadering vindt plaats in het aangrenzende restaurant.

In oktober waren we als MGN weer aanwezig in het Militaire Luchtvaartmuseum. Met zo'n kleine 10.000 bezoekers trokken we toch heel wat aandacht. Frank Dijkshoorn had het weer prima geregeld met de altijd aanwezige Jan Ringnalda. Er was weer een permanente bewaking gedurende de week, door de tien deelnemende Meccano leden en hun partners. Tijdens deze tentoonstellingsperiode werd mijn aandacht getrokken door de modellen van Wilbert Swinkels waarbij hij gebruik had gemaakt van het merk FAC. Een systeem dat ontwikkeld is door professionals en destijds gebruikt werd door Universiteiten en onderzoekinstellingen. Wilbert is geïnteresseerd in gegevens over het materiaal en clubleden die er mee werken.

Gerard Anink

van de penningmeester

We hebben weer een geslaagd Meccano jaar achter de rug. Helaas gaat de leeftijd van leden steeds meer een rol spelen: het aantal leden loopt licht terug. Voor de voortgaande kosten van onze vereniging verzoek ik u weer de door u bij vooruitbetaling verschuldigde contributie te voldoen. Dit kan middels de acceptgiro die u in dit nummer van het Meccano Nieuws aantreft. Graag de feitelijke betaling vóór de op de acceptgiro aangegeven datum (tenzij u zich nog als lid zou afmelden vóór deze datum).

Misschien kunt u de betaling eerst regelen!? Vergeten kan dan niet meer. Gebruik s.v.p. bijgesloten acceptgiro, want hierop staat het enig juiste betalingskenmerk. Dit **betalingskenmerk** is **essentieel** en wordt - ieder jaar opnieuw - geheel los van uw lidmaatschapsnummer gegenereerd. Daarmee indentificeert het u specifiek als betalend lid voor het betreffende contributiejaar. U verlicht boven-

dien mijn taak behoorlijk. *Treft u de acceptkaart onverhoopt niet aan? Dan kunt u zelf een overschrijving realiseren o.v.v. naam, adres en woonplaats!*

Mochten er in uw gegevens onjuistheden voorkomen, wilt u die dan doorgeven aan de *ledensecretaris*? Mocht u recht bovenaan bij 'Tel.: een '?' zien staan, dan verzoeken wij u dringend alsnog uw telefoonnummer door te geven ten behoeve van het bestuur. Het nummer zal in principe ook worden opgenomen in een volgende ledenlijst, tenzij u daarvoor gelijktijdig de toestemming weigert. Indien u tijdig betaalt dan kunt u volstaan met het door de ledenvergadering goedgekeurde contributiebedrag. Betaalt u -na een herinnering- te laat dan brengt dat voor mij extra werk en voor het Gilde extra kosten met zich mee. Deze kosten zullen aan u worden doorberekend!

Overigens heeft het bestuur geen bezwaar tegen een extra gift overgemaakt op girorekening 5484519 van het Gilde dat u zo na aan het hart ligt!

To our foreign members in Holland

Please use the in this issue enclosed 'acceptgiro' form for paying your 2009 membership fees. It contains the right '**betalingskenmerk**'. This specific number has been generated separately and has no direct relation to your membership number! You are requested to send the 'acceptgiro' bij return of post to the Postbank or your own Banking relation after placing your signature. Please send any correction in your personal data to the '*ledensecretaris*' if needed.

To our members abroad

You are requested to ignore the 'acceptgiro' for paying. Just check the data printed only and inform the '*ledensecretaris*' about corrections needed. For paying your subscription fee € 32 use our International Banking Account Number: **NL37PSTB0005484519 & BIC PSTBNL21**. Don't forget to mention the right '**betalingskenmerk**' that is given on the form! It has been generated sep-

arately and has no relationship with your membership number. Alternatively you may send this amount in Euro banknotes. In case you prefer to send banknotes in your own currency, please be aware of the right counter and add another € 5 (!) to cover exchange costs. In case you want to forward a normal cheque, be aware to add € 10 (really!) extra for bank costs. You are requested to pay within three weeks as this is easier for me and you will be sure of continuation of your loved issues of Meccano Nieuws. Payment in advance for the years ahead is possible and saves transfer costs. Paying by Credit card is not an option.

Aan onze leden in België

Als u problemen mocht ondervinden bij de betaling van uw contributie op één van de hierboven aangegeven manieren dan kunt u wellicht contact opnemen met één van uw Belgische medeleden en de betaling via hem realiseren. Let er op dat het juiste betalingskenmerk ook bij mij bekend wordt!.

Rest mij u "Prettige Kerstdagen" en een voor u opnieuw productief hobby jaar in goede gezondheid toe te wensen. Ik roep u ook op om actief nieuwe leden te blijven werven. Mocht u mij als penningmeester willen bereiken per email, het adres luidt: penningmeester@meccanogilde.nl

Jan Schurink

van de ledensecretaris

Nieuwe leden

Een hartelijk welkom toegewenst aan de volgende nieuwe leden:

- 3113 Somers H.
Noordheuvel 62,
B2990 Wuustwezel België
+32 32978010,
- 3114 Temmerman W.
Vogelsanck 2,
B2970 s-Gravenwezel
België
+32 474176238,
- 3115 Waal A.C.M. de
Esdoornstraat 21,
3465 JL Driebergen,

- 3116 Vuyk F.
Smederij 20,
2993 AS Barendrecht
0180 613484,
- 3117 Goozen M.L. van
Jan de Hartogplein 48,
2353 LL Leiderdorp
0630232148,
- 3118 Lenting J.T.
Hoofdweg 73,
9627 PB Hellingum
0598 432167,
- 3119 Reedijk H.
Roerdompstraat 4,
B3920 Lommel België
+32 11521053,
- 3120 Netburg Bart van
Soestdijkseweg 210,
3721 AJ Bilthoven
030 2250282,
- Veel genoeg met onze hobby
bij het Meccano Gilde Nederland.

Bedankt

De navolgende leden hebben
aangegeven het lidmaatschap
van het Meccano Gilde Nederland
te willen beëindigen:

- 3068 Kleyn R.
3091 Velde A.v.d.
2666 Kruijff R. de

Overleden

Wij ontvingen bericht van over-
lijden van:

- 2799 Vrugt L.
2928 Pieksma G.

Het bestuur van het Meccano
Gilde Nederland heeft de
nabestaanden haar deelneming
betuigd.

Voorts ontvingen wij nog bericht
van het overlijden van ons oud-
lid Jos Couwenberg, die zoals
zijn echtgenote in 2004 al

schreef, de interesse in Meccano
geheel had verloren.

**Adres- en/of telefoon-
wijzigingen:**

- 2743 Kerpershoek G.
Prinsenlaan 337
"de Prinsenwiek",
3067 TW Rotterdam
010 4207664,
2772 Stellingsma H.
Simon Vestdijklaan 14,
2343 KV Oegstgeest
071 5225326,

Aantal leden:

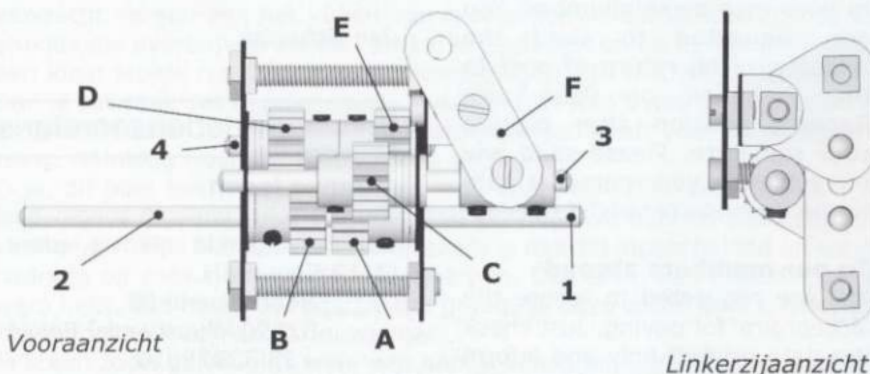
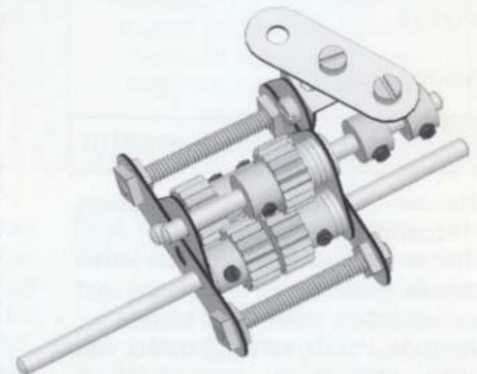
Na bovenstaande mutaties
bedraagt het aantal leden van
ons Meccano Gilde **587**.

Uw ledensecretaris,
Hans Kuijl

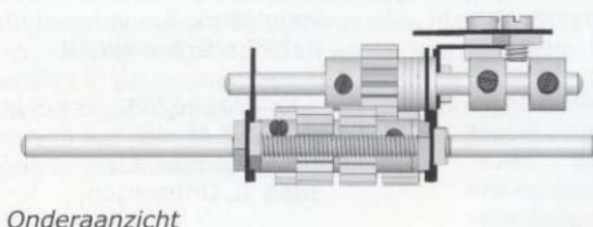
Tips & trucs

Toegevoegde tekst en tekeningen: A de Jong

Dat oud niet verkeerd hoeft te zijn bewijst dit juweeltje uit de oude
doos. Dit mechaniek is oorspronkelijk gepubliceerd als tip 32 in
Meccano Nieuws 3.01 uit 1984 en is daarvoor afkomstig uit een oude
Meccano Magazine. Het is bedacht door de heer C. Cohen uit Kaapstad.
Het is een compact omkeermechanisme. Het frame bestaat uit twee
strips van 2 inch welke met schroefstangen met elkaar zijn verbonden.
Alle gebruikte tandwielen zijn rondsels no. 26 met 19 tanden. Ingaande
as 1 en uitgaande as 2 liggen in elkaars verlengde en hebben elk één
rondsel. As 1 loopt door tot halverwege rondsel B en kan hier vrij in
draaien. As 3 is de schakelas. Deze kan heen en weer schuiven, maar
wordt op zijn plaats gehouden door een bout op hendel F welke tussen
twee kragen steekt. In de getekende stand wordt de beweging van as
1 via rondsel A via C naar E op as 4 doorgegeven. Op as 4 zit ook rond-



sel D, dat rondsel B aandrijft,
waardoor de uitgaande as 2 in
teggengestelde beweging van as
1 draait. Wordt hendel F be-
wogen zodat as 3 naar links
schuift, dan zal rondsel C de
rondsels A en B met elkaar
verbinden, waardoor as 2 in
dezelfde richting draait als as 1.
Let er op, dat alle rondsels
vastzitten met korte stel-
schroeven, anders loopt het
mechaniek niet goed.



Rectificatie

Op pagina 3 van MN 26.3 was melding gemaakt van de
Bull uitreiking in de Godsgeschiedenis. Dit moet zijn
Godgeleerdheid (Theologie).

De redactie.

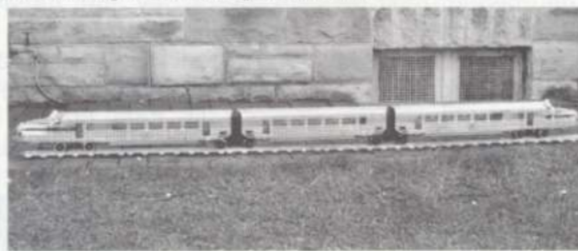
Bijzondere treinen

Tekst: C.L. Spierdijk, foto's en verklaring: Hans P. Kuhlo

Twee treinen, die zeker in Duitsland tot de verbeelding spreken en dan bedoel ik de "Fliegender Hamburger" en de "Kruckenberg-Snelltriebwagen". De fraaie modellen hebben me doen besluiten hier een serie foto's van te tonen. De onderschriften bij de foto's zijn van de bouwer van de modellen. Hans P. Kuhlo is al jaren lid van ons Gilde. De redactie heeft een selectie gemaakt uit het pakket foto's die hij heeft toegezonden.



De treinen wijken uiterlijk sterk van elkaar af, maar drijfwerk en basisconstructie zijn voor een groot deel hetzelfde.



Linksboven

"Fliegender Hamburger"

Rechtsboven

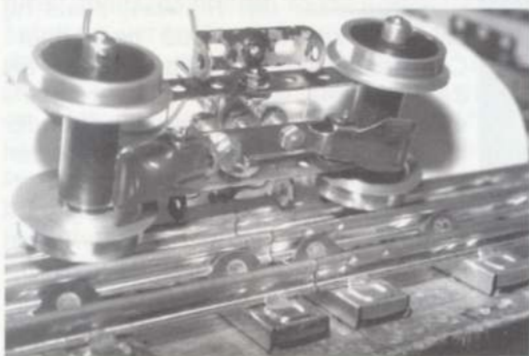
De "Kruckenberg-Snelltriebwagen".

Links 1

Draaistel met sleepcontacten.

Rechts 1

Draaistel met aandrijving.



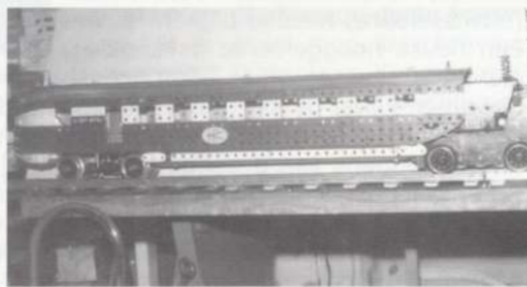
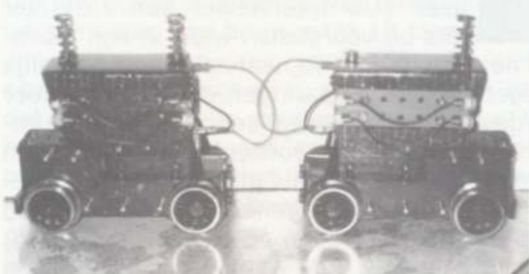
Links 2

Beide complete draaistellen met ophangpunten voor het koetswerk.

Rechts 2

De plaatsing van het koetswerk op het draaistel.

Het draaipunt is bovenop zichtbaar.

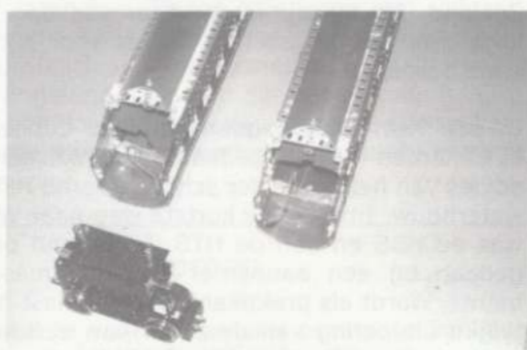
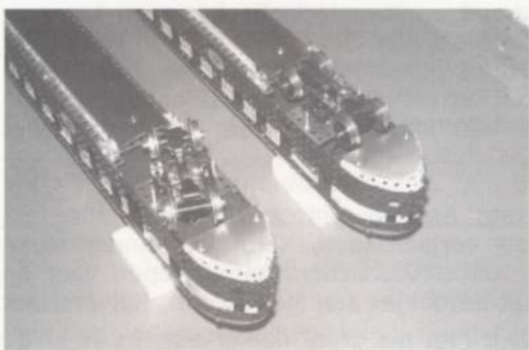


Links 3

De voorkant en achterkant van het treinstel aan de onderkant gezien.

Rechts 3

De zijde van het rijtuig dat aansluit op het andere rijtuig met draaistel van onderen gezien.

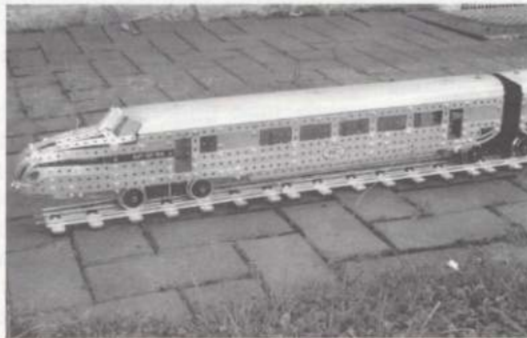


Links 4

Deide rijtuigen op het gemeenschappelijke draaistel.

Rechts 4

De motorwagen van de "Kruckenberg Snelltriebwagen"



De Meccanoman die je altijd al wilde ontmoeten: Han Schouwenaar.

Interviewer: Hans Kuijl

Een gemakkelijke prater, deze geïnterviewde; een 'makkie' dacht uw interviewer bij zijn eerste "bakkie"! Daarom past uw interviewer niet de 'kalmerende woorden-start-techniek' toe, maar gaat hij onmiddellijk aan de slag met de 'meteen naar de kern toe-tactiek' met de vraag: "Han, hoe sta jij bekend in het MGN?"

Betrokkene reageert staccato: "Stoomfestival, verbinding stoom en Meccano, zwart-wit-denker en dus 'totaal ongeschikt als psycholoog', recht voor z'n raap, [hetgeen natuurlijk hetzelfde is als eerder genoemde tactiek, hk], geliefd en minder geliefd, de Taklift; samen met zoon Tom." [en voor je het weet is het hele stramien van je interview doorkruist, want heb je het met geïnterviewde over zijn kinderen ...] Kortom, beste Meccanovrienden, ik heb de eer u voor te stellen aan onze Taklift-bouwer Han Schouwenaar.

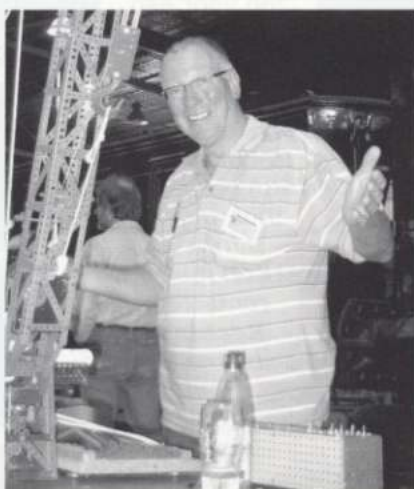
Han is een geboren Amsterdammer – "kan je dat niet horen?" – en dat blijkt ook al vóór binnenkomst in zijn fraaie, aan de bosrand gelegen woning. Tenminste twee Amsterdammertjes met hun drie karakteristieke kruisjes boven elkaar in de top, staan daar – anders dan in Amsterdam waar ze je het parkeren verhinderen – hier als fraaie decoratieve pilaren. Geboren, getogen en gewoond tot circa 20 jaar in de Spaarndammerbuurt.

In zijn vroege levensjaren krijgt hij voor het eerst Meccano op 6-jarige leeftijd, startdoosjes, die echter (uitwisselbare) Necobo blijken te zijn. Een heuse hooggeleerde psycholoog,

die thuis over de vloer komt, constateert dat Han ongeveer 5 jaar te vroeg met Meccano in de weer is. [Zijn die Meccano-jongens dan toch slimmer dan andere jongens van dezelfde leeftijd?, hk]. Vader is (internationaal) vrachtwagenchauffeur, transporteert ten tijde van de watersnoodramp 1953 smalspoorlocjes voor de zandaanvoer naar de overstroomde gebieden in en rond Amsterdam, later ook naar Zeeland. Als hij zijn vader daar een dag vergezelt, krijgt Han de beslissende impuls voor zijn toekomstige beroep.

In een heel andere buurt, bij het Concertgebouw, eindexamen HBS B gedaan, ondanks een negatief advies van het hoofd der school, daarna HTS weg- en waterbouw. Immers de kortste weg naar W&W na LS was de HBS en dan de HTS. In Ierland praktijkjaar gedaan bij een aannemer die kunstmestfabrieken bouwt. Wordt als praktikant al snel belast met de feitelijke uitvoering van de bouw van een kunstmestloods, gebouwd o.a. met verlijmd houten spanten op 'n betonvloer. Daar vloeit zijn eerste baan uit voort. Na afronding van zijn studie volgt onder Han's leiding de uitbreiding van de fabriek. "Waarom Ierland?" Geen diepere gedachten dan: "buitenland".

Zijn hele verdere werkzame leven gewerkt bij Ballast Nedam in allerlei kantoorfuncties. Hij was, zoals hij dat zelf uitdrukt, een Nederlands 'walbaasje' dat zo nauwkeurig mogelijk materiaal moest aanleveren voor een of ander ver buitenland, waar men 'een stijger uit de grond kon trekken.' Vooral de laatste



zeven/acht jaar probeerde hij zijn latere Meccano-inkoop en -beheersactiviteiten daar uit. Hij was, zoals hij dat zelf aanduidt, 'oud ijzer boer'. Concern breed, al het oude ijzer, als damwanden, balken, onderstempels etc. kwam in één beheersdepot onder leiding van Han. Het was eigenlijk een recycling-bedrijf. Had een dochtermaatschappij materiaal nodig dan hoefde dat niet nieuw te worden ingekocht, maar kon in iedere gewenste soort en maat uit Han's depot worden geleverd; ter indicatie, Han beheerde daar 3,5 duizend ton 'oud ijzer' [Uw interviewer kan zich hier iets bij voorstellen want in zijn woon-

plaats aan het Amsterdam-Rijnkanaal is een dergelijk depot gelegen. Als de besparingen die Han hier voor zijn werkgever heeft gerealiseerd in Meccano-onderdelen zouden kunnen worden omgezet, zouden de fabrieken in China en Calais qua capaciteit ontoreikend zijn en Han zou geheel Almere moeten overnemen om zijn voorraden op te kunnen bergen; nee, toch niet zo'n leuk idee want dan ben je alleen met onderhoud en inventarisatie bezig en komt er niets van bouwen, hk]

Andere hobbies naast Meccano zijn de fraaie tuin, vroeger met zijn vader de volkstuin, 'zomers de organisatie van klaverjasavonden; organisatie ligt Han wel.

Na de eerste Necobo-contacten worden alle festiviteiten als verjaardagen, Kerst en minder leuke dingen als tandartsbezoeken, aangegrepen voor en beloond met bezoeken aan Merkelbach, Kalverstraat 1^e verdieping met die grote dealerkast. In de wilde jaren versloft de hobby en voor 25 gulden verkoopt vader de Meccano-uitrusting aan een collega. Jaren later volgt de herstart door zoon Tom. "Wat moet je hem geven voor zijn verjaardag?" Op de Ceintuurbaan, eveneens in Amsterdam, ontdekt Han in een speelgoedwinkel een doos Marklin, waarmee pa aanvankelijk meer sleutelt dan zoon. Daarna samen sleutelen, steeds maar meer kraantjes, alle onderdelen tweedehands op de kop getikt. Inmiddels – we leven circa 1980 – verhuisd naar Almere.

In zijn tweede Meccano-periode kwamen contacten tot stand met (de inmiddels overleden) Henk

Glebbeek bij de tentoonstelling Doe Mere en met Ab Ritsema. Eerste MGN-tentoonstelling samen met zijn met zoon gedaan. Echter te veel moeders met tassen vol pampers. Dus naar een meer technisch geïnteresseerde omgeving als Technisch Museum, Soesterberg en meergenoemd Stoomfestival, dat vermoedelijk in een andere vorm weer tot leven komt. Na de aanvankelijke start met de nieuwe Necobo hebben Han en veel later zoon Tom hun toevlucht gezocht tot tweedehands Meccanopartijen en dan heb je een kilo of wat nodig; advertenties opgehangen en adverteren met als bijproduct ontstellende hoeveelheden sigarendozen.

De bijdrage aan het Stoomfestival is ontstaan omdat hij met zijn kraan iets wilde laten zien. Henk Glebbeek was er ook al en later ontwikkelde het zich tot een afzonderlijke Meccano happening. Eerst op gras, maar dat heeft zo zijn specifieke problemen. Later op verharde ondergrond en om te voorkómen dat vocht op modellen condenseert, 10 lampen van 500 W, waardoor vocht condenseert op het tentdoek en niet op de modellen; 15 jaar heeft Han het Stoomfestival gedaan. Tot twee jaar terug; toen teruglopende bezoekersaantallen en enthousiast tegenwerkende gemeente. Het festival was technisch failliet. Het werd heel anders: nu stoom- en energiefestival door het hele dorp, vrij toegankelijk en waarschijnlijk ruimte en subsidie. Het festival is nu ondergebracht bij onze nieuwe en enthousiaste evenementencoördinator Willem Livestroom.

Uit het bovenstaande is wel duidelijk: Han is geen verzamelaar, een bouwer tot 10 jaar geleden. Nieuw zijn de plannen voor een robot die zelf z'n doel opzoekt. Dat vergt drie, vier maanden bouwtijd en dat is, ondanks zijn pensionering, nog wat te veel van het goede. Wel steeds 'oud roest' bij gekocht en dat bijwerken en sorteren is al een soort levenswerk; kortom een bezig baasje dat ineens uit zijn stoel omhoog vliegt en uw interviewer in de tuin wijst op een specht op de geregen pinda's.

Toch klopt het verhaal van de tijdsbesteding nog niet helemaal [uw interviewer is ten slotte accountant en constateert: geen sluitende tijdverantwoording]. Waar houdt je je dan nu zo druk mee bezig? Naast zoon Tom en echtgenote Carla is er ook nog de meer-voudige gehandicapte dochter Ellis. Zeer bewerkelijk

om haar in huis te houden. En dan betreed je ineens een heel andere wereld, 'een gehandicapt kind betekent een gehandicapt gezin', aldus Han, en daar moet je 't beste van zien te maken. Ze is nu niet meer thuis, woonde tot voor kort op minuten afstand in een leuke inrichting, goed plekje. Je gaat je daar ook mee bemoeien, cliëntenraad. Maart vorig jaar verhuizing naar Amsterdam-IJmond; nu in een huis zelfstandig met 6 'rolstoelmeiden', huren elk hun eigen kamer, gezamenlijke woonkamer en van P(ersoons)G(ebondenB(udget) wordt hulp ingekocht. Redelijk uniek huis, twee keer bezocht door burgemeester Job Cohen, zie voor een uitstekende website www.Stichtingeigenwijs.nl [en uw interviewer veroorlooft zich de vrijheid u voor te stellen die aankoop van nieuwe 'spare parts' maar even uit te stellen en even aandacht te besteden aan de vijfde knop: 'doneren']

Hoe kijkt familie aan tegen de hobby? Wel leuk; twee grote kranen staan discreet opgesteld tussen ander huisraad als Ellis komt logeren. Han wijst nog op een rolbak van ongeveer een halve kub vol 'oud roest' en o ja, boven staat ook nog wat. Carla werkt drie dagen, op die dagen doet Han het huishouden, dus deeltijd huisman die vanavond voor het eten zorgt. De obligate vraag naar zijn bouwvoorkeuren qua type model is kort te beantwoorden: kraaaaannnen en sinds kort de gedachte aan een robot, maar ja daar moet nog wat meer tijd [en opgeknapt oud roest?, hk] voor zijn. Nog iets over die tweede grote kraan, een balanceerkraan, er is geen modelbeschrijving van en ook geen werkend exemplaar. Kenmerkend van deze giekkraan is dat het contragewicht zich automatisch aanpast

Uw interviewer heeft zich op plezierige wijze gelaafd met drie heerlijke koppen koffie en aan een beminnelijke geïnterviewde.

Tot slot, op de onvermijdelijke en afsluitende vraag van ieder interview draagt Han voor een volgend interview voor: Thijs Cornelissen, Almere haven, 20 jaar, stoomfestival, voornamelijk modelbouwer; dozen uit Engeland, laat zien dat het te koop is, elke keer veel bekijks met nieuwe eigentijdse modellen, goede relatie met Nikko, vertegenwoordiger van het nieuwe Meccano.

Metallus onderdelen

Veel Gildeleden gebruiken Metallus onderdelen in hun modellen en een redelijk aantal leden bouwt uitsluitend met Metallus onderdelen. Dit heeft mij er toe gebracht "De Tombe" te vragen of deze daarin iets in zou kunnen betekenen. Het is inderdaad mogelijk om bij "De Tombe" bestellingen van Metallus onderdelen op te geven. Met ingang van de bijeenkomst te Benthuisen a.s. zijn bestelformulieren aanwezig. Op deze formulieren vindt u de benodigde informatie om uw bestelling te doen. Ook is er een catalogus aanwezig om het onderdelen assortiment te bekijken.

C.L.Spijrdijk

Oproep

Om ons blad te vullen is er een constante aanvoer van kopij nodig. Dat kunnen natuurlijk omvangrijke bouw instructies zijn, maar er is ook behoefte aan kleine artikelen over bepaalde handelingen of processen.

Zo was er laatst een vraag naar **demagnetiseren**. De betreffende persoon wilde weten hoe dat moet gebeuren en welke middelen er voor nodig zijn.

Wie van onze leden kan hierover een klein artikeltje schrijven, want er zullen wellicht meer leden zijn die hier iets meer over willen weten.

De redactie

Muzikale "Moeder" en "Dochter" Klok. (Deel1)

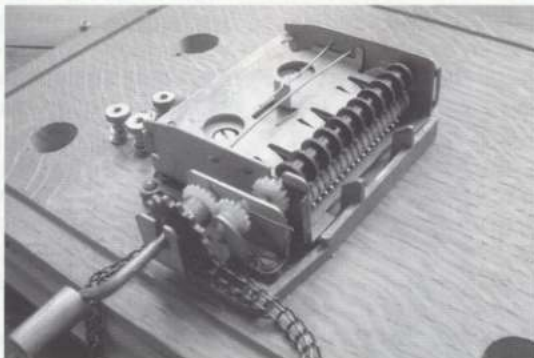
Tekst en foto's: Berco Landman

Toen ik meer dan dertig jaar geleden zo'n leuk Sankyo 20 toons speeldoosje kocht in het Museum "Van Klokkenspel tot Pierement" in Utrecht, wist ik al dat ik hier ooit iets met Meccano mee zou doen. Deze speeldoosjes worden met de hand bediend door een klein heveltje rond te draaien en worden "geprogrammeerd" door gaatjes te ponsen op een strook papier die door het speeldoosje loopt. De klank van deze speeldoosjes is verbluffend. Ik kocht zo'n muziekdooosje toen voor ongeveer 20 gulden (met papierstroken en een papierpons.) Het goede nieuws is dat deze doosjes heden ten dage nog steeds te koop zijn in het museum voor ca € 25. Dat was maar goed ook, want de kunststof aandrijfrol voor de papierloop van mijn 30 jaar oude muziekdooosje was volkomen gedesintegreerd. Gelukkig wordt er in de nieuwe Sankyo's betere kunststof gebruikt, maar verder zijn ze exact gelijk als 30 jaar terug.

Terug naar de Meccano

Een half jaar geleden kwam ik Wilbert Swinkels tegen op de Meccano bijeenkomst in Benthuizen. Hier raakte ik gefascineerd door zijn door hem bedachte slagwerk. (zie MM25.4) Ook attendeerde hij me op zijn (ook door hem bedachte) prijsvraag om een alternatief Meccano slagwerk te bedenken. Ik vertelde hem over mijn plannen iets met een klok en met een speeldoosje te doen. Prompt bombardeerde hij me tot jurylid van de prijsvraag! Volgens mij, omdat ik aan de ene kant blijkbaar de indruk gaf verstand te hebben van Meccano en klokken en aan de andere kant, dat ik me automatisch zou diskwalificeren voor de prijsvraag, omdat mijn oplossing met een niet-origineel Meccano onderdeel (de Sankyo speeldoos) tegen zijn regels van de prijsvraag was. Ik vond dit wel komisch en accepteerde het jurychap van deze belangrijke wedstrijd. Vervolgens stortte ik me op het ontwerp van de Arnfield klok **met** muzikale klokslag. De klok had ik al een paar jaar eerder gebouwd en hiervoor ook een vrij exclusieve transparante kast gemaakt, welke ik een aantal maal heb getoond tijdens bijeenkomsten. Mijn uitdaging was dan ook aan deze klok de muzikale "chimes" toe te voegen, zonder dat ik de klokkast zou moeten kannibaliseren.

Dit is gelukt na heel veel denken, optimaliseren en tijd (welke Meccano liefhebber herkent dit niet?). Het resultaat is een perfect op tijd lopende klok, welke elk half uur een bel laat klinken en op elk heel uur eerst twee bellen gelijktijdig laat klinken en vervolgens met muzikale akkoorden uit het speeldoosje het uur "slaat". De akkoorden of het wijsje, dat de klok elk uur ten gehore brengt, is in principe per uur vrij programmeerbaar door het ponsen van de



Sankyo speeldoosje

papierstrook. Ik heb de muziekerol zo geprogrammeerd, dat elk uur een aantal opvolgende en afwisselende akkoorden een soort bim-bam effect genereert (maar dan mooier).

In een volgend artikel wil ik nog een belangrijke Meccano uitbreidingsmodule van de klok beschrijven, die elk uur een ander wijsje speelt van ca 2 minuten. Hiervoor is een totale papierlengte van ongeveer 44 meter nodig(!) en natuurlijk de nodige muzikale invulling... Welke is geleverd door een Duitse gepensioneerde geluidstechnicus, die als hobby heeft klassieke muziek voor speeldozen te programmeren.

De uitbreidingsmodule is in een vergelijkbare transparante kast gebouwd als de "Moederklok". De "Moeder" - of te wel de "Master" - geeft de "Slave" - die ik voortaan liever de "Dochter" noem - elk uur een signaal, waardoor de "Dochter" vervolgens het liedje, behorende bij dat uur, begint te spelen. De Dochter heeft een eigen Sankyo speeldoosje en een speciaal mechanisme om de 44 meter papierstrook in een "loop" één keer per 24 uur rond te laten gaan. Voorts geeft de Dochter op een grote wijzerplaat het uur van 1 tot 24 aan en wordt in een speciaal venster-tje in de wijzerplaat de titel, componist en tijdsduur van het muziekstukje weergegeven.

Dus als U van plan bent de Muzikale Moeder (Arnfield klok-plus) na te bouwen, schaf dan maar direct twee speeldoosjes aan, zodat U de volgende keer ook direct de Muzikale Dochter kan nabouwen!



Hier is de hele combinatie van "Moeder-" en "Dochter-klok" afgebeeld.

De Arnfieldklok (onder) is de "Moederklok".

Hier volgt de beschrijving van de Muzikale Moeder klok, waarbij ik ervan uitga dat de potentiële nabouwer ook de beschikking heeft over Modelplan 104 (Bouwbeschrijving van de

Arnfieldklok, Mecc ontwerp van M. Adler, Red).

Naast de klokkenslag met speeldoosje zijn ook nog de volgende zaken toegevoegd aan de oorspronkelijke Adler klok:

- secondewijzer,
- tijlverstelling mogelijk met draaiknop aan de achterkant,
- mogelijkheid de slinger en het gewicht vast te zetten om transport te vergemakkelijken,
- poten met rubberen doppen voor geluidsisolatie,
- elk half uur slaat één enkele bel, elk uur slaat een dubbele bel.

Uitgangspunt voor de aandrijving van het speeldoosje was gebruik maken van dezelfde motor, welke de gewichten periodiek ophijst. De klok moest zijn mechanische karakter behouden en moest blijven passen in de reeds gemaakte transparante klokcast.



Hier zijn de rubberdoppen goed te zien

Door gebruik te maken van twee vrijlopen, één aan de kant van de aandrijving van de gewichten en één aan de kant van het speeldoosje, kan bewerkstelligd worden dat, door de motor rechtsom te laten draaien, de gewichten gehesen kunnen worden (muziekdoosje loopt vrij) en door de motor linksom te laten draaien het muziekdoosje aangedreven wordt (gewichtheffen loopt vrij).

Op zich lijkt dit een simpel principe om de twee verschillende functies aan te drijven met één motor, maar er moet dan nog aan de volgende voorwaarden voldaan worden:

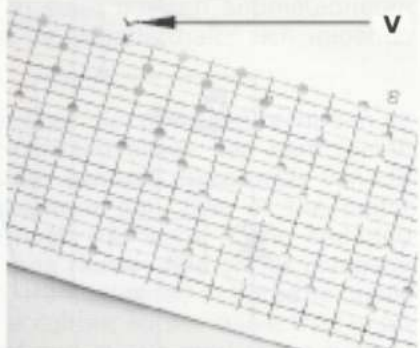
1. beide bewegingen kunnen niet gelijktijdig optreden,
2. één van de twee bewegingen moet prioriteit krijgen, indien de signalen voor zowel gewicht-hijsen als klok-slaan gelijktijdig optreden. Nodig is om de klokslag prioriteit te geven,
3. als tijdens de klokslag ook het commando komt om het gewicht weer op te hijsen, moet er voldoende reservegang in het gewicht zitten om de klok de maximale klokslag van 12 slagen af te laten maken, voordat de motor omkeert en het gewicht weer begint op te hijsen,
4. als tijdens het ophijzen van de gewichten het commando komt om de klok te laten slaan, moet de hijsbeweging afgebroken worden en de klokslag starten. (Anders slaat de klok niet op tijd) Na afloop van de klokslag start het ophijzen pas weer, als het gewicht de onderste stand bereikt. (Dit is niet noodzakelijk, maar vereenvoudigt de schakeling)

Om bovenstaande te realiseren zijn er twee schakelaars en een relais (K2) met vier moedercontacten toegevoegd aan het originele Adler ontwerp (zie bijgaand schema):

Schakelaar S3: dit is een microschakelaartje dat aan de zijkant van de Sankyo speeldoos is bevestigd en dat even 'uit' gaat, als er aan de zijkant van het papier een kleine uitsparing "V" langskomt.

Schakelaar S4: deze schakelaar wordt bediend door het uren-slag mechanisme aan de achterkant van de klok. Normaal is deze schakelaar uit en schakelt aan op elk uur.

Door de gekozen constructie met kamwiel blijft hierna de schakelaar enige tijd (ca kwartier) aan staan. Hierdoor is het nodig dat d.m.v. een condensator en weerstand de aan-tijd van ongeveer een kwartier wordt aangepast in een aanpuls van enkele seconden, voldoende om het omkeerrelais te bekrachtigen.



Het relais K1 en schakelaars S1 en S2 zijn in principe hetzelfde als in het originele ontwerp van de klok om de gewichtmotor aan en uit te schakelen. Ik heb echter een extra contact op het relais gebruikt om de motor te bekrachtigen.

Werking

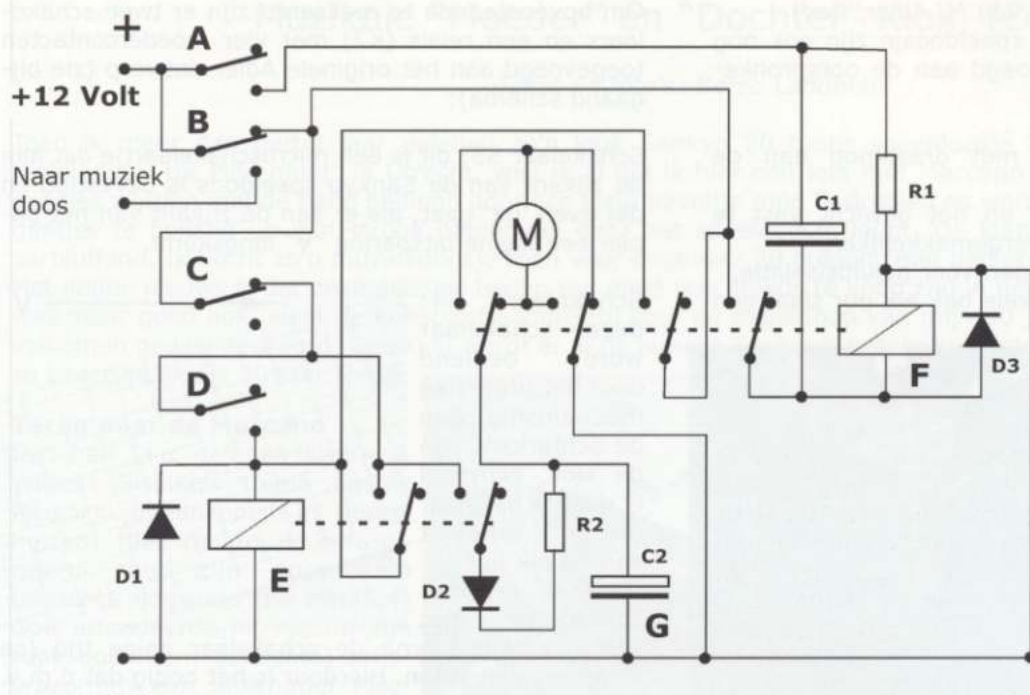
Normaal staat relais K2 in rust en werkt de klok precies hetzelfde als het originele ontwerp. (Motor draait rechtsom; S1 en S2 besturen het ophijzen van het gewicht).

Indien nu Schakelaar S4 door het uren-slag kamwiel naar plus 12 volt gaat, wordt relais K2 kortstondig bekrachtigd door de condensator, trekt aan, en contact K2-S4 zorgt ervoor dat het relais aan blijft (zogenoemde "houd-schakeling"); K2-S2 is via S3 (microswitch op de Sankyo) verbonden met de 12 volt. Relais K2 zet ook de contacten K2-S1 en K2-S2 om, zodat de motor feitelijk omgepoold wordt en in de andere richting kan draaien (linksom).

Door het relais K2 wordt ook K2-S3 omgezet, zodat de gewichtenschakelaars S2 en S3 overbrugd worden en het relais K1 bekrachtigd wordt onafhankelijk van de stand van S1 en S2).

Hierdoor loopt er via K1-S2 stroom naar de motor. De motor zal nu linksom draaien net zolang, totdat de schakelaar S3 op de Sankyo kort wordt onderbroken door een inkeping aan het einde van een muziekstukje (klokslag). Door deze korte onderbreking valt relais K2 af, valt K1 af, stopt de motor en wordt weer terug omgepoold.

Het bleek dat het pulscircuit voor relais K1 gevoelig



- A = Gong startschakelaar **S4** voor elk uur.
 B = Schakelaar **S3** voor einde melodie.
 C = Schakelaar **S2** voor gewicht limiet.
 D = Schakelaar **S1** voor gewicht tegen-gesteld.
 E = Aan/uit relais **K1** voor motor.
 F = Relais **K2** voor omschakeling draairichting motor.
 G = Motor ontstoringscondensator.

was voor spanningsvariaties, veroorzaakt door de startende motor, waardoor relais K1 niet altijd even bedrijfszeker wilde omslaan. Spanningspulsen, veroorzaakt door de motor, zijn daarom afgevlakt door weerstand R2 en de condensator C2.

Als de klok van slag zou zijn, kan deze eenvoudig weer goed gezet worden.

Als klokslag achter loopt op het uur:

Met de hand het speeldoojsje dóór te draaien

Als klokslag voorloopt op het uur:

De tijd van de klok dóór te draaien (met de bediening aan de achterzijde) waarbij een *snelle* achtereenvolgende activering van S4 niet het relais doet omslaan, (omdat condensator C1 niet voldoende tijd krijgt om op te laden) zodat de motoraandrijving voor de Sankyo niet start.

Om de Sankyo te kunnen gebruiken moeten er twee dingen aan veranderd/toegevoegd worden:

- een 14 tands kettingwieltje,
- een microswitch.

Kettingwieltje

Dit kan betrekkelijk eenvoudig op de as van de aandrijfhevel aangebracht worden. Door een veerclipje te verwijderen (voorzichtig, springt snel weg) kan het asje eruit genomen worden. Schuif het plastic tandwieltje voorzichtig van de as af. De diameter van het asje is iets te klein voor het meccano wieltje. Dit kan opgelost worden door een koperen buisje van 4 mm buitenmaat op te boren met 3mm en vervolgens overlangs door te zagen, zodat dit buisje verend over het asje geschoven kan worden, waarna hierover precies het meccano rondseltje past.. Plastic tandwieltje terug, asje erin, veerclipje terug, klaar!

De microswitch

Deze aanbrengen is iets lastiger. Hier moet met de dremel het gat aan de linkerzijkant van de Sankyo iets opgeruimd worden en moeten er twee gaatjes van 2 mm geboord worden voor de bevestiging van twee schroeven M2. Een en ander moet nauwkeurig gebeuren, omdat de positie van de microswitch t.o.v. het papier precies goed moet zijn. Dit moet echter voor een beetje hobbyist niet onoverkomelijk zijn. Tenslotte, toen ik tijdens de afgelopen Meccano bijeenkomst in Leimuiden de klok voor het eerst presenteerde, kreeg ik naast veel bewondering ook veel vragen over de gebruikte papiersoort en of deze papierstrook met geponste gaatjes niet snel slijt. Dat laatste valt erg mee. Ik heb gewoon een aantal papierstroken, die je eveneens in het museum te Utrecht kunt kopen, aan elkaar geplakt met plakband. De klok loopt nu al maanden zonder noemenswaardige slijtage of problemen.

Mededeling

In de vorige editie van Meccano Nieuws hebben we al aangegeven dat er een aantal suggesties waren gedaan om nieuwe leden warm te maken en te houden voor onze hobby. Het bestuur heeft bepaald dat het Gilde geen overmatig materiaal aankoopt. Ze willen nieuwe leden echter wel naar die leden verwijzen die bereid zijn overvloedige onderdelen voor een redelijke prijs te verkopen.

De bestuursleden stellen het op prijs als nieuwe leden laten weten, dat ze op een bijeenkomst aanwezig zijn. Schroom dus niet als u vragen heeft of gewoon een praatje wilt maken.

Ook kan ik u melden, dat er hard gewerkt wordt aan bouwvoorbeelden in het nederlands (uit de Liverpool-periode).

De redactie

"Opgaan, blinken en verzinken: Meccano – "the dream must go on"

*Commentaar op Kenneth D. Browns 'Factory of dreams, A History of Meccano Ltd.' **
Tim Verdoes & Hans Kuijl ¹

1. Inleiding

Vele levensvormen, staten, culturen en ondernemingen hebben een beperkte levensduur. De dinosaurus stierf uit door een externe oorzaak: de inslag van een meteoriet bij Yucatán (in Mexico) ongeveer 65 miljoen jaar geleden. Dit maakte de weg vrij voor de ontwikkeling van de zoogdieren. De Neanderthaler werd overvleugeld door de Cro-Magnon Mens. Konden zij het tij keren? De dinosauriërs waren niet in staat om een antimeteorieten schild aan te brengen (overigens kunnen wij dat ook nog niet). En hoe moest de Neanderthaler zich wapenen tegen de superieure Cro-Magnon Mens?

Ook het Romeinse rijk kende een grote bloei, maar uiteindelijk ging ook dit rijk ten onder. Het eerdere succes draagt – achteraf gezien – al de kiem van de neergang in zich; tegenkrachten die het ontstaan van de eerdere voorspoed ondergraven. Het Romeinse rijk is ontstaan door durf, moed, daadkracht, trots en een goede organisatie en informatievoorziening. Het succes zette deze deugden onder druk; gemakzucht, een luxe leven en intriges ondergroeven de succesfactoren. Die tegenkrachten kunnen ook – zoals bij de dinosauriërs – van externe aard zijn. Succes kan worden gekopieerd; het lokt kapers of toetreders uit die een graantje te willen meepikken. Een meer cultureel geïnspireerd voorbeeld wordt opgeroepen door Thomas Mann die in het boek "Het verval van de familie Buddenbrooks" een dekmantel gebruikte voor de beschrijving van de teloorgang van de bourgeoisie en de statuur van zijn eigen familie.

Producten kennen een bepaalde levenscyclus – de 'product life cycle'; de houdbaarheidsdatum is na verloop van tijd verstreken. Geldt dit ook voor ondernemingen in de vorm van een 'life cycle of the firm'? Ook ondernemingen en organisaties hebben wisselend succes. Recent onderzoek dateert de oprichtingsdatum van de oudste (familie)onderneming van Nederland op 1545, namelijk "Touwfabriek G. van der Lee" in Oudewater. Maar dat is een extreem voorbeeld, de meeste ondernemingen hebben een veel kortere levensduur. Echter, de aanvangsdatum van ondernemingen is niet altijd duidelijk, wanneer spreken we van het ontstaan van een onderneming? Ook is het zo dat, als ondernemingen niet meer zelfstandig bestaan, zij als onderdeel kunnen zijn opgenomen/opgegaan in een andere onderneming; de activiteiten, concepten, producten worden dan in een andere huls voortgezet. Ook bij Meccano is dat het geval: de naam, het concept en haar producten bestaan nog steeds.

In de "Factory of dreams" beschrijft Kenneth Brown de "rise and fall of Meccano". Hoe moeten we het succes, maar vooral de neergang achteraf beoordelen? Kunnen we het aan iets of iemand toeschrijven? Uit het feit dat Meccano een zeer lange levensduur heeft gehad onder moeilijke omstandigheden en het feit dat de namen van de producten die deze onderneming heeft voortgebracht – Meccano, Dinky Toys en Hornby Trains – nog steeds voortleven, moet eigenlijk worden gesproken van een uitzonderlijke prestatie. Zelfs 28 jaar na de dood van haar grondleggers

bestond zij nog. Het doet dan ook geen recht aan de opvolger om de teloorgang alleen aan hem toe te schrijven. Dit lijkt de centrale hypothese van dit boek. Of is de hypothese dat "One of the major themes running through this book is the enduring influence founder Frank Hornby had on his company long after his death. He embedded in both the public and his employees a culture so pervasive that in an essentially whimsical and elastic market his successors proved unable to respond quickly or appropriately to changing external circumstances". Hieruit valt te concluderen dat, volgens Kenneth Brown, Frank Hornby zelf de "hoofdschuldige" is van het verval van Meccano Ltd.. Hij heeft zijn sporen nagelaten, zelfs zo dat het pad dat hij heeft ingeslagen nauwelijks meer kon worden verlaten. Zou hij het tij hebben kunnen keren? Deze hypothetische vraag – "Zou Meccano nog hebben bestaan met Frank Hornby aan het roer?" – is echter niet te toetsen. We kunnen daarover alleen filosoferen, speculeren of wegdromen. De titel "droomfabriek" is symptomatisch, want multi-interpretabel. Was het een jongensdroom, droomde het management of dromen wij weg bij de analyse er van?

Was bij het einde van Meccano Ltd.. de houdbaarheidsduur verstreken? Is er dan sprake van iets onontkoombars als gevolg van een complex krachtenveld dat al in de kiem van het ontstaan tegenkrachten opriep? Om te blijven voortbestaan dient alles op orde te zijn, alle details moeten kloppen. Uit het feit dat Meccano Liverpool niet meer bestaat, kunnen we concluderen dat niet alles op orde was, maar wat ontbrak er precies en wie is dat aan te rekenen en hadden zij er wat aan kunnen doen? Het probleem is, dat het vaak gaat om de details. Zo ging een onderneming failliet omdat de reinigingsfilters van de waterleiding niet tijdig waren vervangen. Ook het menselijk lichaam functioneert niet naar wens als kleine onbenullig lijkende details niet kloppen, of sommige triviale stoffen ontbreken. Meccano werkt niet, als kleine radertjes ontbreken. Een onderneming wordt als een geheel systeem door de omgeving beoordeeld. Omgekeerd zouden we kunnen concluderen dat als Meccano nog had bestaan alles wel op orde was. Alles wat bestaat heeft waarde, anders zou het niet bestaan. Maar dit is nietszeggend, want tautologisch (*hetzelfde zeggen met andere woorden, Red*) – we verklaren er niets mee. En dat kan pas als Popper in beeld is gekomen; althans op een negatieve manier, want volgens Popper kan een theorie nooit worden bewezen, alleen

worden verworpen. Het is namelijk afhankelijk hoe stringent de eisen zijn die de complexe, dynamische omgeving oplegt (of gaat opleggen). Of moeten we constateren dat "Alles van waarde weerloos is?" Wetenschap, tautologieën en kunstzinnige uitdrukkingsvormen gaan vaak over hetzelfde.

Dit beoordelen van het systeem doet denken aan evolutionaire krachten waarop economen vaak een beroep doen; alleen de efficiënte ondernemingen blijven voortbestaan. Het feit dat een onderneming bestaat, is het bewijs dat deze efficiënt is. Of valt daar meer over te zeggen?

Economie wordt wel eens een "dismal science" genoemd; het gaat over streven naar welvaart, als gevolg van schaarste. Mensen proberen zoveel mogelijk rijkdom te vergaren, zelfs als dat door opportunistisch gedrag ten koste gaat van anderen. Niets menselijks is ons vreemd. Economie bevat echter ook een unieke eigenschap, namelijk verschillen in niveaus, zoals een onderneming ten opzichte van een markt – met snelle, zichtbare terugkoppelingen daartussen. De onderneming zoekt het gat in de markt, maar omgekeerd is een onderneming onderhevig aan de tucht van de markt. Een onderneming is speler op een markt, schept een markt, is een alternatief voor de markt en wordt op de markt verhandeld. Er is sprake van een zekere dialectiek, een spanningsveld, waarin niveaus wisselen. Dat maakt het economisch systeem uitermate complex en zorgt ervoor dat de wijze van beoordeling van de onderneming door het systeem bijzonder lastig is. Het is dan ook niet verwonderlijk dat economen met een verschillend perspectief naar dit schouwspel kijken en verschillende verklaringen geven voor bepaalde verschijnselen. Zo ook kan het voortbestaan van een onderneming "het gevolg zijn" van totaal verschillende inzichten. In de ecologische benadering kunnen ondernemingen slechts volharden op het ingeslagen pad; de complexiteit/onzekerheid is zo groot dat een onderneming moet blijven volharden op het ingeslagen pad en tot uitsterven is gedoemd. Dit wordt inertie genoemd; het is terug te vinden in structuren en routines waarvan elke onderneming zich bedient. Het voortbestaan van de onderneming is toeval; het systeem kiest willekeurig uit de ecologische diversiteit. In de neoklassieke benadering komen uiteindelijk de efficiënte ondernemingen bovendrijven; dit hoeft niet het gevolg te zijn van een bewust beleid. Het bestaan toont immers aan dat de onderneming efficiënt is: "alles dat bestaat heeft waarde, anders zou het niet bestaan". Hieraan kleef een bepaalde noodzakelijkheid. In de benadering van de Oostenrijkse school speelt de onzekerheid ook een rol, maar kunnen ondernemingen het heft in eigen hand nemen. Zij kunnen 'opportuniteiten' ontdekken en daarvan gebruik maken. In de complexiteitsbenadering wordt de onderneming voorgesteld als een complex adaptief systeem waarin padafhankelijkheid, maar ook emergente eigenschappen (vergelijkbaar met de stabiele rol die genen spelen en de veranderingen als gevolg van recombinaties en mutaties) een rol spelen. Hieruit

komt naar voren dat de ondernemer/onderneming verschillende functies vervult. De ondernemer en zijn onderneming moeten veelzijdig, ofwel van alle markten thuis zijn. Het zijn multi dimensionale, eclectische begrippen. Een ondernemer is niet duidelijk af te bakenen; vaak geven we dit weer aan de hand van een aantal kenmerken.

Sommige ondernemingen zijn van hun oorspronkelijke activiteit afgeweken; het beroemde voorbeeld is Nokia, dat van origine een houtzagerij en papierfabriek was en door een kleine overname toetrad tot de telecom markt. Andere ondernemingen werden succesvol omdat er plotseling vraag was naar een bijproduct. Zo is Shell groot geworden door de grote vraag naar een bijproduct van lampenolie: benzine! De piano's van Steinway & Sons zijn echter weinig veranderd. LEGO ontstond, toen het magazijn van een meubelmaker afbrandde. Het afbreken en opnieuw beginnen, toevallige omstandigheden of het toetreden tot een nieuwe markt kunnen het levenslot van een onderneming bepalen. Is in dat geval sprake van een nieuwe onderneming of niet? Wanneer is een onderneming ontstaan? Wat wordt in de theorie onder een onderneming verstaan? En als een onderneming wordt overgenomen, is die onderneming dan verdwenen? Ook is het mogelijk dat het concept of product van een niet meer bestaande onderneming nog voortleeft. De houdbaarheid van het Meccano product of concept is nog lang niet verstreken, ondanks dat de Engelse fabriek als zodanig niet meer bestaat. Sterker nog, deze producten en losse onderdelen zijn volop verkrijgbaar en in een ongekeerde diversiteit. Hoewel de oorspronkelijke moederonderneming niet meer bestaat, heeft zij wel haar sporen nagelaten. De onderneming is zo beschouwd niets meer dan een gelegenhedspact, een huls, die concepten, producten voortbrengt, die evenwel eenvoudig onder een andere huls kunnen worden ondergebracht. (Zie ook ons, in bewerking zijnde, artikel over de overnames, die de Engelse Meccanofabriek heeft ondergaan.)

Een andere meer historische benadering is die van Chandler – waaraan ook Brown refereert – die de ontwikkeling van de 'invisible market' naar de 'visible' onderneming in de jaren vanaf 1850 in kaart bracht. Schaalvoordelen, transportmogelijkheden en management staan aan de basis van de grote onderneming. Chandlers adagium is "structure follows strategy". De rol van het management als sturende macht komt hierdoor op. Een heel toepasselijke slogan voor Meccano, gezien de blijvende invloed van haar grondlegger.

De evolutionaire gedachte – ik worstel en kom boven – kan dan ook op verschillende wijze worden ingevuld. Economen meanderen tussen deze inzichten door. Elementen van alle richtingen zijn in het Meccanoverhaal te onderkennen, maar zij roepen verschillende antwoorden op over de oorzaak van de teloorgang. De ecologische benadering ziet reproductie en routines als centraal, de Oostenrijkse benadering ziet 'creative destruction' als het centrale aspect

en de complexiteitsbenadering beschouwt de uitkomst onzeker. Om dit te spiegelen op Meccano: de onderneming was in staat om (product)innovaties te creëren, hanteerde routines en bezat een interne arbeidsmarktcultuur. Door toevallige omstandigheden kon het in de beginjaren het productieassortiment uitbreiden. Dit was mede het gevolg van het wegvallen van de Duitse concurrentie als gevolg van de Eerste Wereldoorlog. De Neoklassieke benadering vindt in de economie veel weerklank en legt de nadruk op de efficiëntie. De onderneming is een economische organisatie die door het bundelen van contracten op transactiekosten kan besparen. In de beginjaren kon Meccano zich inefficiënties permitteren, maar onder invloed van toenemende concurrentie en wijzigende consumentenvoorkeuren veranderde dat.

Dit roept de vraag op of het ontstaan, bestaan en vergaan van een onderneming op toeval berust of op noodzaak ("chance and necessity"), zoals Jacques Monod beweert bij het ontstaan van het leven. In welke mate hebben we het voortbestaan in eigen hand?: "The survivors may appear to be those that have adapted themselves to the environment, whereas the truth may be that the environment has adopted them." Het lijkt alsof we moeten manoeuvreren tussen Scylla en Charybdis.

Ondernemen heeft trekken van een overlevingstocht door de economische jungle. Penrose beschouwt de ontwikkeling van een onderneming als een "unfolding process – a process that is based on the endogenous change of the firm's resources and the services these resources yield. Firms are operating in a never-ending state of flux ..." Volgens Knight lijkt de ontwikkeling van een onderneming op een proces van "cephalization (ontwikkeling van de hersenen), which has taken place in the evolution of the organic life." Niets is permanent in dit leven; de enige zekerheid is onzekerheid zoals Gödel en Heisenberg ons leren. Er bestaat geen universele juiste strategie - zeker niet vooraf. Als deze zou bestaan dan zou de onderneming niet bestaan; want dan is er geen onzekerheid. Ondernemen is verbonden met onzekerheid. Maar hierdoor worden vele contingenties opgeroepen. "Each strategy is perfect until the first contact with the enemy", zoals Von Clausewitz beweert. Een onderneming moet manoeuvreren in een onzeker en dynamisch krachtenspel; moet bijvoorbeeld exploitatie en exploratie afwegen. Maar de wetenschap weegt ook. Het is echter weinig verbazingwekkend dat eenduidige, harde conclusies niet kunnen worden getrokken.

De eerste fundamentele wetenschappelijke beschouwing over het bestaansrecht van de onderneming vond meer dan 30 jaar na de oprichting van Mechanics Made Easy (de voorloper van Meccano) plaats. Vóór die tijd dacht men min of meer in termen van markten; de onderneming werd als een 'black box' – als een gegeven entiteit – beschouwd. Ronald Coase publiceerde in 1937 over "the nature of the firm". Zijn centrale gedachte is dat de onderneming

een alternatief is voor de markt. Op een markt worden bronnen door middel van prijzen gealloceerd over verschillende toepassingen. Een onderneming doet eigenlijk hetzelfde, echter zonder tussenkomst van prijzen maar door middel van hiërarchieën of gezagsverhoudingen. Dit gebeurt alleen in die gevallen waarin het voordelig is om de markt uit te schakelen. Ondernemingen kunnen besparen op transactiekosten die marktpartijen moeten maken. Daar staat tegenover dat een onderneming organisatiekosten oproept. Slechts indien de organisatiekosten lager zijn dan de transactiekosten, is het bestaansrecht van de onderneming aanwezig. Andere inzichten volgden snel; bijvoorbeeld de 'agency' theorie. In deze theorie staan conflicten centraal – de onderneming wordt opgevat als een samenbundeling van contracten ('a nexus of contracts') met tegengestelde belangen. In de 'behavioral theory of the firm' wordt een onderneming beschouwd als een coalitie waarin mensen worden overreed om te streven naar een gemeenschappelijk doel. Dat overreden gaat gepaard met 'slack', speling: men betaalt werknemers extra salaris boven het evenwichtsloon. In tegenstelling tot de eerdere benaderingen is het uitgangspunt niet maximalisatie, maar satisfactie. Men neemt genoegen met een bevredigend resultaat; slechts indien de resultaten lager zijn dan het satisfactieniveau gaat men actief op zoek naar alternatieven. Hoe gek het misschien ook klinkt: economen zijn nog steeds niet in staat een onderneming van een markt te onderscheiden. We kunnen niet duidelijk de grenzen ervan aangeven (ook het moment van ontstaan is mede daardoor niet duidelijk). Ook de eigenschappen van een beginnende onderneming, een familieonderneming of een ondernemer (onderscheidt hij zich van een werknemer?), zijn vaag en overlappen elkaar. Ook ten aanzien van (concurrentie)strategieën en coördinatiewijzen bestaan verschillende visies. Mintzberg spreekt daarom van de strategiesafari. Strategie bestaat in vele vormen en gedaantes, waarbij nauwelijks is aan te geven welke het best is. Dit lijkt op een contingentietheorie: "it all depends".

Wij zullen het pad van het boek van Brown bespreken met inzichten uit deze theorieën op de achtergrond. Bovendien zullen wij de ontwikkeling van Meccano contrasteren met die bij andere ondernemingen, zoals Shell, LEGO, Nokia en Steinway & Sons. Deze benadering is ontegenzeggelijk eclectisch en multidimensionaal, maar dat is, gegeven de onderhavige problematiek, noodzakelijk. De Meccano Case studie plaatsen we in perspectief door enig theoretisch reliëf te geven; hoe past Meccano in het grotere theoretische verband? De reis door de 'rise and fall of Meccano' gaat gepaard met uitstapjes in de zoektocht naar de 'rise and fall' van een onderneming. Aan het eind van deze bespreking komen we daar op terug. Zoals eerder aangegeven, elke onderneming is uniek, er bestaat een enorme diversiteit aan ondernemingen (als we al in staat zijn aan te geven wat een onderneming precies is). Maar ook de gedachtevorming over de onderneming is divers. Als zodanig is dit boek een (zeer klein) stukje van de leg-

puzzel van een fascinerend terrein.

In het vervolg plaatsen wij bepaalde aspecten in de 'rise and fall' van Meccano dan ook in perspectief door "over het boek heen te kijken" en de beperkingen er van te belichten. Wetenschap wordt gevormd door het discours; door uitwisseling en combinatie van inzichten en ideeën, net zoals bij een kennisonderneming. De economische theorie kent geen universele definities, oplossingen en concepten (want dan zouden alle problemen opgelost zijn). Maar juist hierin ligt ook de kracht van het boek. De wetenschap is gelukkig geen dichtgetimmerd bouwwerk; er bestaan ook wetenschappelijke zwarte gaten. In de wetenschap maken we afbeeldingen van de praktijk; met dit boek kunnen we ons een spiegel voorhouden – de fundamentele veronderstellingen tegen het licht houden. Het is een goede zaak als wetenschappers worden geconfronteerd met de complexiteit van het alledaagse ondernemen. Natuurlijk dienen we daarbij wel in het oog te houden dat de casus uniek in zijn soort is. Aan het eind van deze bespreking komen we op deze verhouding terug.

Ten aanzien van die kennisverwerving kunnen we constateren dat deze bij Meccano op een bijzondere manier plaatsvond. Ook kennis is meerdimensionaal, niet alleen 'know that' en 'know how' spelen een rol, maar ook 'know why' en 'know what' en natuurlijk ook 'make and know'. Combinatie en uitwisseling zorgen voor het wegen van verschillende informatiebronnen, voor nieuwe – onbestreken – invalshoeken. Bij Meccano is dat ook te herkennen; er was

sprake van een gildeachtige structuur waarin mensen konden doordringen tot de top. De managers hadden veelal een jarenlange ervaring binnen Meccano, maar niet daarbuiten. De interne organisatie was er een van harmonie, van gelijkgestemden. Een tegengestemd, een conflict, treft men in het boek niet aan, zelfs niet bij een kritiek aspect bij familiebedrijven: de opvolging. Vers bloed werd niet aangetrokken, moderne accounting- en controltechnieken kom je bij lezing van het boek niet tegen. Er zal omgetwijfeld sprake zijn geweest van 'accumulated knowledge', maar evenzeer van zwarte gaten; de 'know how' was groot, maar de 'know what' (wat leeft er in de markt) was klein. Als we dit afzetten tegenover Shell dan wordt deze onderneming ook aangeduid als de onderneming die als gevolg van het aaneenrijgen van fouten en conflicten nooit succesvol had kunnen zijn: dit is het raadsel van Koninklijke Shell. Hiermee is niet gezegd dat conflicten altijd goed zijn, want deze kunnen een onderneming ook verlammen. Niet alleen het systeem, ook de onderneming heeft baat bij diversiteit, maar ook stabiliteit (of 'organizational coherence'). Het ontbreken van het discours – het bedrijven van wetenschap – is evenwel de kern van de problematiek.

* Crucible Books 2007, ISBN 978-1-905472-08-6 (soft back, £ 14,95) of 978-1-905-00-0 (hard back). Ook te bestellen via MWMO.

¹ Dr. T.L.M. Verdoes en Prof. Dr. J.G. Kuijl RA zijn werkzaam bij de afdeling Bedrijfsconomie en het Centrum voor Bedrijfswetenschappen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden.

14

Modelbouwbeurs Dordrecht

Tekst en foto's: C.L.Spierdijk



Links

De totale MGN stand in beeld direct na aanvang van de beurs.

Rechtsboven

Een treintje van Jan Weststrate.

Rechtsonder

Een verzameling motorfietsen van Jan Ringnalda



Welgeteld het vierde evenement waar MGN voor uitgenodigd was om te laten zien, wat je allemaal met Meccano kunt maken. De naam "Modelbouwbeurs" dekte op geen stukken na de lading, want de enige stand, die modellen toonde, was MGN. Het is dan ook niet zo vreemd dat we als stand veel belangstelling hadden. De overige kramen waren gevuld met allerlei materialen, die je voor het bouwen van een leuk spoorbaantje nodig hebt. Voor het Gilde was dit een zeer geslaagd samenzijn en niet in de laatste plaats door het toetreden van 2 nieuwe leden. Voor de geofende lezer van het Meccano Nieuws waren er geen nieuwe modellen te bewonderen. Maar dat mag de pret niet drukken.

Pingpongballenbaan-aandrijvingen

Tekst en foto's: P.J.'t Hoen

Inleiding

Een ballenbaan – met knikers, met pingpongballen – is een interessant onderwerp voor Meccano, met goed zichtbare constructies en vele bewegingen. Ik heb me in de aandrijvingen verdiept: hoe regel je de toevoer van ballen, hoe compact kan de aandrijving zijn? In het onderstaande bespreek ik drie aandrijvingen. Mijn doel is: een zo klein mogelijke bouwhoogte, opdat de aandrijving eenvoudig in de ballenbaan ingebouwd kan worden. De "plunjer met eenzijdige lagering" lijkt me een nieuwe constructie – ik heb deze nog nergens gezien. Als "bal" heb ik de pingpongbal gekozen: standaardafmeting, licht, goedkoop.

Plunjer met tandheugel-aandrijving (Foto 1)

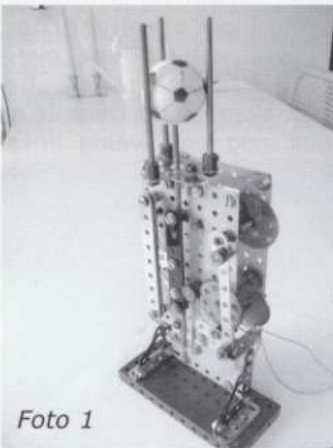


Foto 1

Dit is de eenvoudigste, standaard-aandrijving. Omdat de plunjer ook onderin gelagerd moet zijn, resulteert dit in een flinke bouwhoogte van 20 cm. De slag van de plunjer moet tenminste 2,5 cm zijn, opdat de pingpongbal zover opgeduwd wordt, dat de volgende pingpongbal eronder kan rollen om op zijn beurt opgeduwd te kunnen worden. De slag wordt in dit model be-

reikt door de heen-en-weer gaande lineaire beweging als gevolg van het excentriek (Nokkenschijf 131) om te zetten in de heen-en-weer draaiende beweging van het rondsel nr.26, dat het tandheugel aandrijft.

Plunjer met eenzijdige lagering (Foto 2)

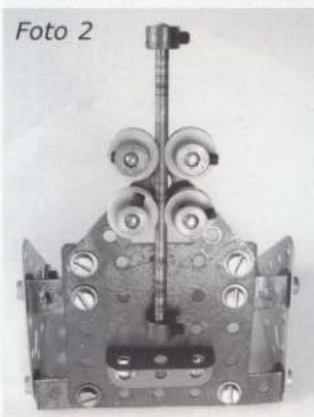


Foto 2

De as wordt alleen aan de bovenzijde opgesloten door 4 riemschijven nr. 23. De benodigde bouwhoogte is dan minder, nl. 9 cm. Wanneer de 4 riemschijven gelagerd zouden zijn volgens de meccano gat-afstand, is de afstand tussen deze riemschijven te groot of te klein. Een aangepaste afstand wordt in dit model bereikt door twee 6 cm stroken nr. 5 kruislings te monteren,

en de riemschijven in het derde en het vijfde gat te lagere. De aandrijving van deze plunjer moet op een heel andere manier dan met een tandheugel worden bereikt. De aandrijving vindt plaats door twee trekka-bels, voor de afwisselende omhoog- en omlaaggaande beweging, zie foto 3.

Elk koord is onderaan de plunjer

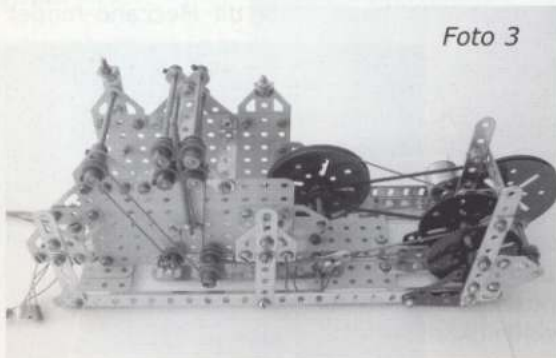


Foto 3

bevestigd met een veeranker nr. 176. Het koord voor de opgaande beweging wordt tussen de flenzen van de rechter riemschijven nr. 23 en de plunjer geleid (er is voldoende ruimte tussen de flenzen) en dan via riemschijven nr. 23 naar de excentrieken rechts geleid. Het koord voor de neergaande beweging wordt via de onderste riemschijf 23 naar links-boven geleid, daarna via riemschijven 23 terug naar de excentrieken.

De twee identieke excentrieken (foto 4) worden

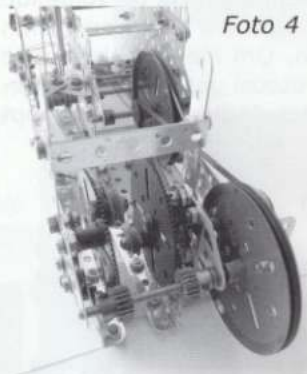


Foto 4

gevormd door twee tandwielen nr. 27c, elk separaat gelagerd, maar gelijktijdig aangedreven door 2 rondsels nr. 26 op een gemeenschappelijke as. Elke trekkabel is geknoopt aan een riemschijf nr. 23, gelagerd in het buitenste gat van tandwiel nr. 27c. Zodoende ontstaat een slag van 3 gaten. De excentrieken zijn 180

graden uit fase; dus wanneer de ene kabel gevierd wordt, wordt de andere aangetrokken. Met de gekozen opstelling van de excentrieken treedt echter altijd het volgende op. Wanneer in een bepaalde positie van de plunjer de kabels netjes strak staan, zullen in alle andere posities de kabels iets doorhangen. Dit effect is kleiner, naarmate de verhouding tussen de slag van het excentriek en de afstand tot de plunjer kleiner is. In deze constructie wordt een goede werking verkregen bij deze slag van 3 gaten en een afstand van 14 gaten tot de plunjer. De doorhang van de kabels is dan enkele millimeters.

De pingpongballenbaan is aangegeven in foto 5.

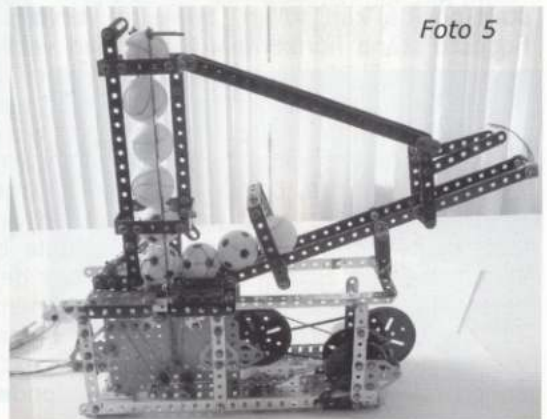
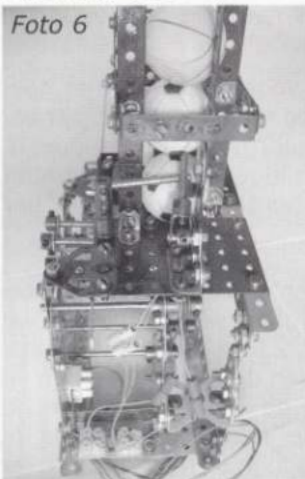


Foto 5

Werking: De bal wordt opgeduwd tot voorbij de vang-inrichting (foto 6). Door de vang-inrichting blijft de bal in het opvoerkanaal hangen, wanneer de plunjer terug gaat naar de onderste stand. Is de plunjer in de onderste stand gekomen, dan maakt hij zo de weg vrij voor de volgende bal, die door de druk van de drie ballen op de scheve toevoerbaan onderin het opvoerkanaal rolt. Ook deze bal wordt opgeduwd etc.



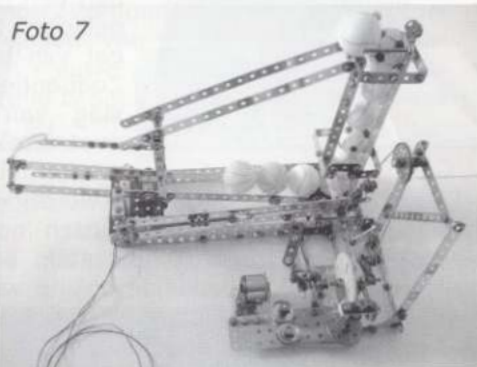
Uiteindelijk rolt de bovenste bal uit het opvoerkanaal via het goten-systeem terug naar de toevoerbaan.

N.B.: Met deze constructie moeten er tenminste drie ballen in de scheve toevoerbaan zijn, wil de volgende bal goed in positie gedrukt worden. Bij twee ballen zou dit niet altijd goed gaan. Om hier problemen te voorkomen wordt met een fotocel getest of er inderdaad een derde bal gereed ligt. Indien niet, dan loopt de motor niet.

Lepel-aandrijving (Foto 7)

Deze aandrijving heeft de kleinste bouwhoogte (ongeveer 6 cm), omdat geen plunjer-lagering nodig is. De 6-gats strip nr. 4 - die in deze foto zich boven de bal

Foto 7



onderin het opvoerkanaal bevindt - is haaks bevestigd aan de vrije arm, opgebouwd uit twee strips nr. 1a. Deze arm kan rondom het draaipunt links aan het chassis in alle richtingen bewegen. De strip nr. 4 fungeert als "lepel": in de laagste stand beweegt de strip horizontaal onder de onderste pingpongbal in het opvoerkanaal, gaat dan verticaal omhoog zodanig, dat de volgende bal in de aanvoergoot in de start-positie kan rollen, beweegt vervolgens in de hoogste stand horizontaal terug, dan verticaal naar beneden, etc. Een vang-inrichting voor de opgeduwde bal in het opvoerkanaal is hierbij niet nodig. De beschreven beweging van de "lepel" wordt bereikt door twee excentrieken gelijktijdig op de arm te laten werken, zie foto 8. De aangedreven as (met daarop tandwiel nr. 27c, met wormwielaandrijving) heeft links het excentriek voor de horizontale beweging. Rechts bevindt zich het excentriek voor de verticale beweging, middels een koord over de riemschijf nr. 21, zie foto 7. Dit koord is aan het rechtse uiteinde van de arm bevestigd. De slag van de excentrieken en de fase t.o.v. elkaar worden proefondervindelijk

ingesteld zodanig, dat de bovengenoemde beweging uitgevoerd wordt. De fase t.o.v. elkaar wordt ingesteld door één van de excentrieken op de as te draaien. De slag is instelbaar door de lengte van de arm van de excentrieken te wijzigen.

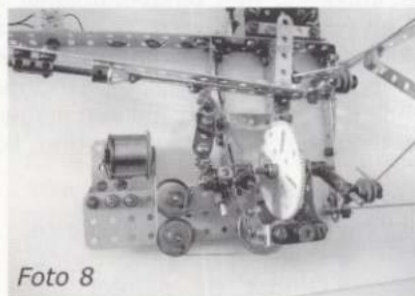
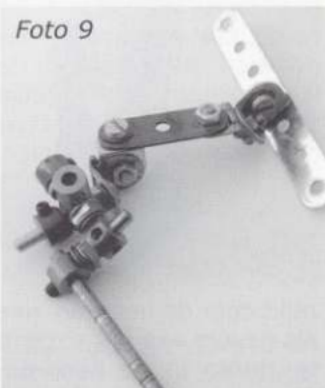


Foto 8

De opbouw van het rechter-excentriek is eenvoudig, zie foto 8 voor de details. De overbrenging van het linker-excentriek naar de arm is wat gecompliceerder, omdat deze overbrenging vele be-

wegingen moet kunnen meemaken: in horizontale en verticale richting, maar ook nog een weinig links-rechts. Ter verduidelijking van de opbouw is daarom foto 9 toegevoegd. De onderste as is de aandrijf-as; de 7-gats strip verbeeldt hier de arm. Vanaf de arm vinden we: Scharnier nr. 114; hoeksteun nr. 12; 3-gats strip 6a; hoeksteun nr. 12; scharnier nr. 114; pin nr. 115 (lang) vast op dit scharnier; deze pin nr. 115 draaibaar door

Foto 9



ondergat van koppeling nr. 63, opgesloten door kraag nr. 59; pin nr. 115 (lang) draaibaar door centrale gat van koppeling nr. 63, opgesloten door kraag nr. 59; deze kraag nr. 59 op de aandrijf-as.

Combinatie

Vervolgens heb ik de twee pingpongbalbanen gecombineerd tot een dubbele baan, zie foto 10. Hier fungeert de "lepel"-baan als aangever; de "plunjer"-baan komt telkens pas in actie als er een pingpongbal onder de lichtcel aankomt. De "plunjer"-baan brengt daarbij de bovenste pingpongbal in het opvoerkanaal weer terug naar de "lepel"-toevoerbaan. Voor dit Meccano-model was aardig wat belangstelling tijdens de hobbybeurs in Zaandam, april jl, met name van kinderen, zie bijvoorbeeld foto 11.

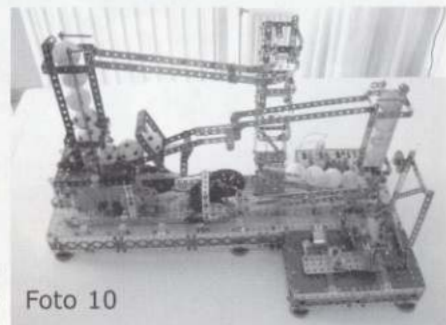


Foto 10

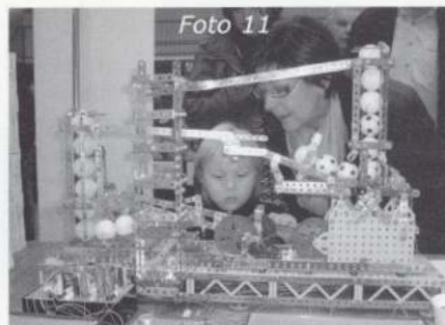


Foto 11

Wordt dit de nieuwe aanwas voor onze vereniging?

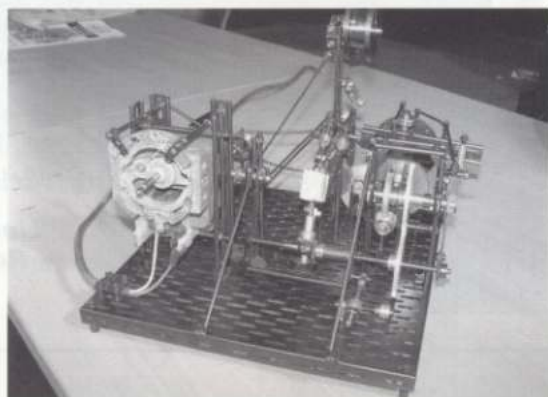
Harderwijk 2008

Tekst: C.L.Spierdijk, foto's: A de Jong, C Trommel en R Valkema

In plaats van Ede was er gekozen voor een alternatief en Harderwijk leek een goede vervanging. Over deze accommodatie liepen de meningen achteraf toch wel uiteen. Vooral de ruimte in de kelder vond men te somber. Ook de verdeling over drie afzonderlijke ruimten scoorde niet hoog. Voor het houden van een ledenvergadering is de ruimte evenmin geschikt. Het voordeel van deze locatie was dat de kosten aanmerkelijk lager zijn dan Ede. Deze bijeenkomst had toch een grote opkomst van leden met en zonder modellen en handel. De eerder genoemde minpunten werden voor een belangrijk deel goed gemaakt door de gezellige drukte. De foto's kunnen de thuisblijvers een indruk geven.

Foto's voorpagina

Linksboven: Locomotief met spoorwegkraantje van Karel Bijzen.
Rechtsboven: De bouwer van deze fraaie trekker is niet bekend.
Linksonder: Deze legervoertuigen zijn gebouwd door M. Smeets.
Rechtsonder: Grondverzetmachine van Piet v Bommel.



Rechts

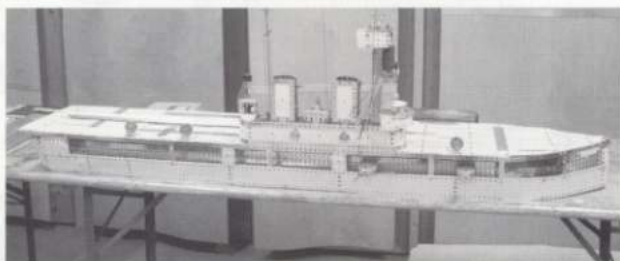
De tekenmachine in
aanbouw van Wilbert
Swinkels

Links

Een blik in de nogal
donkere kelder

Rechts

Het vliegdekschip
van jeuglid
H. Visser

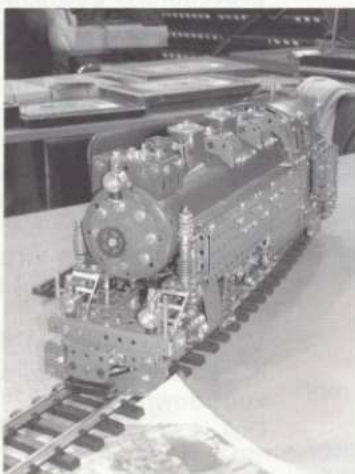
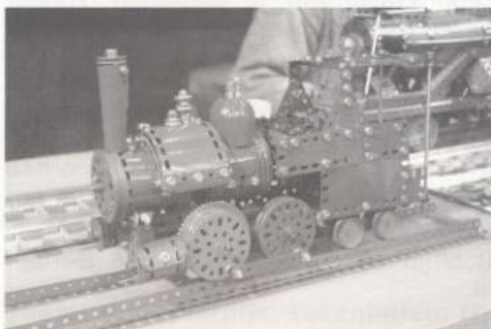


Boven

Één van modellen van R.Valkema de
inmiddels bekende brug.

Beneden

Een bijzonder locomotiefje van
Karel Bijzen.



Boven

Locomotief van H. Sloots



Boven

Diverse auto's van Gerrit Evers en wat
kleinere modellen van Piet Tadema.

Onder

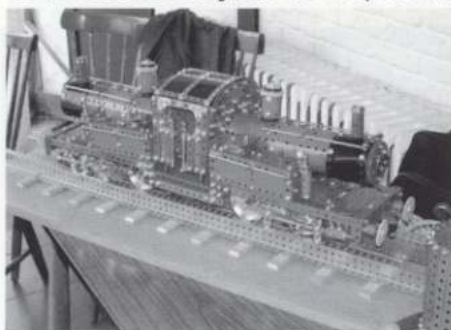
Wederom een jeuglid die zijn mo-
dellen toonde, Remy Tadema.



Mechelen 2008

Tekst en foto's: C.L.Spierdijk

De aankondiging in Meccano Nieuws 26.3 heeft er voor gezorgd, dat deze twintigste bijeenkomst een succes is geworden. Tijdens de ledenvergadering in Ede was de organisator van al deze bijeenkomsten al geridderd in de Orde van de Gouden Draagbalk. Ook in Mechelen werd daar nog even bij stilgestaan. Tevens had de organisator voor iedere bezoeker nog een verrassing in petto: een Meccanodoosje en een replica van een Meccano boekenlegger. Ook ditmaal



was Mechelen weer een leuke en gezellige bijeenkomst. De foto's geven dit evenwel niet weer. Er is mij toegezegd, dat er in het volgende Meccano Nieuws weer een artikel over Meccano in België komt. Daarin is dan meer te lezen over en te zien van deze bijeenkomst.

Links een bijzondere locomotief.
Rechts een complete lanceerinstallatie.



Tekst en afbeelding: Harry Meeuwssen

18

Na een succesvolle actie en voorstelling hebben velen onder u al kennisgemaakt met het computerprogramma VirtualMec.

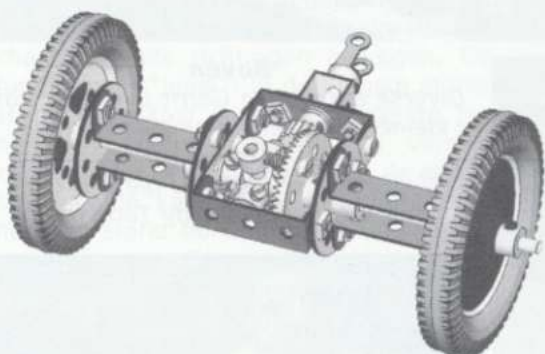
Ik wil de mensen, die tot nu toe hebben getwijfeld om het programma te proberen of aan te schaffen, aanbevelen het toch maar eens te proberen.

Inmiddels zijn er voor diegenen die moeite hebben met Engels twee Nederlandse vertalingen van de begeleidende handleidingen te downloaden van de website van ons Gilde.

De mogelijkheden van het programma zijn sinds de introductie bij ons Gilde sterk uitgebreid.

Zo kun je nu je model echt laten bewegen. En zijn weer een flink aantal nieuwe onderdelen erbij gekomen en een aantal is verbeterd.

De huidige stand van het programma is dat versie 1.7.2 de nieuwste versie is.



Boven

Deze afbeelding van een differentieel is met Virtualmec gemaakt.

Met de Nederlandse handleiding voor het tekenprogramma zal voor velen een waardevolle ondersteuning zijn om dit soort afbeeldingen te realiseren.

Voor de leden die VirtualMec reeds hebben en deze versie nog niet hebben geïnstalleerd, wil ik er op wijzen dat de unlock procedure is gewijzigd door VirtualMec.

Vroeger kon je de nieuwe versie gewoon downloaden en installeren, je unlock key invullen en je kon weer verder.

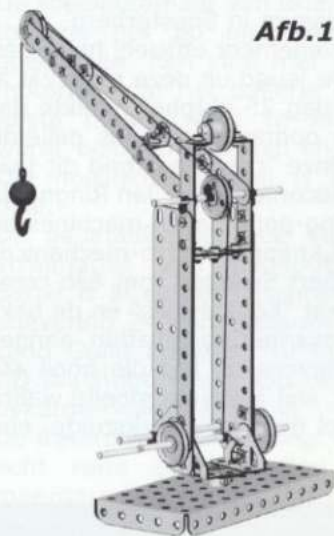
Dit kan nu echter niet meer. Iedere gebruiker heeft, als het goed is, een E-mail ontvangen met daarin een inlognaam en een wachtwoord om op de website in te loggen. Daar kun je de update van het programma ophalen. Hier staat ook je Licentie code die je nodig hebt om je programma te activeren. Je kunt nu na b.v. een crash van je computer zonder tussenkomst van VirtualMec (je hoeft geen nieuwe unlock key meer aan te vragen) het programma weer installeren.

Voor degene die de procedure nog graag willen nakijken, heb ik een document gemaakt dat je via de website van ons Gilde kunt downloaden.

Ook is er een nieuw document dat de installatie beschrijft.

Voor informatie kunt u altijd bij mij terecht via de E-mail: hgendorine@wishmail.nl

Gilde jeugd



Afb.1

Wat ik jullie stap voor stap in Meccano Nieuws 26.3 heb verteld, moest er toe leiden dat de constructie beter werd. Dat is wel gebeurd maar niet voldoende.

De ruimte tussen 126 en 126a moest opgevuld worden met een ring die net zo dik is als plaat 194d.

Dat had ik er helaas niet bij verteld.

Een onderlegging van Meccano heeft een dikte van ongeveer 1,3 mm en plaat 194d een dikte van ongeveer 0,5 mm. Dus je

schiet er niets mee op. De oplossing ligt in de betere ijzerwarenwinkel. (Bij "doe het zelf" zaken zul je tevergeefs zoeken)

Als we verder gaan met bouwen komen we het probleem weer tegen. Omdat de vlakke tap tussen strip 2 en plaat 194d zit ingeklemd, (zie afbeelding 2) moeten daar ook ringen worden geplaatst. Maar nu met een dikte die gelijk is aan de dikte van de vlakke tap (ongeveer 1,1 mm). Het opvullen van die ruimten is dus een ingewikkelde oplossing.

De beste oplossing is weergegeven in afbeelding 3. Alle ringen die in de vorige situatie werden gebruikt kunnen we laten vervallen om de volgende redenen:

- de vlakke tap 126a ligt direct tegen tap 126 aan,
- de plaat 194d ligt vlak tegen de vlakke tap 126a,
- de beide strips 2 liggen vlak tegen de plaat 194d aan.

Als je de constructie van afb.2 en afb. 3 vergelijkt, dan kun je het verschil in opbouw zien.

Deze constructie-wijziging heeft wel tot gevolg dat we de assen naar boven moeten verplaatsen. Maar dat gaan we in de volgende aflevering nader bekijken. Het probleem bij het oorspronkelijke kraanje is, dat je de as niet kan blokkeren tijdens het hijsen. Het gewicht van de hijslast zorgt ervoor dat die last weer naar beneden gaat als je de slinger los laat.

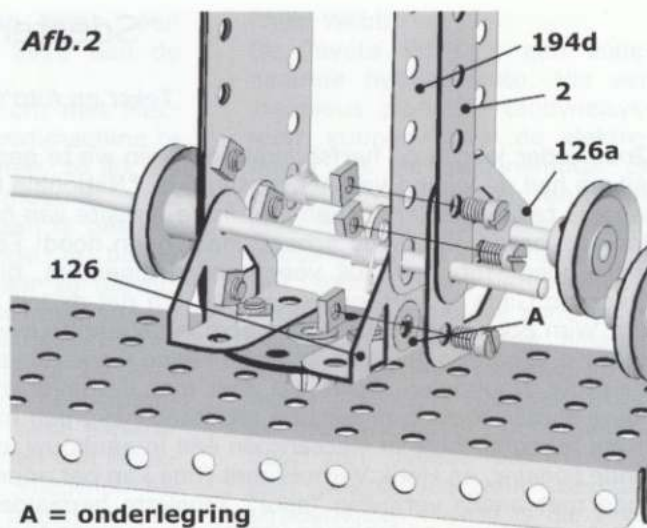
Dat zelfde probleem is er ook bij het op zijn plaats houden van de giek (hijsarm). Ook dit onderdeel moet je kunnen blokkeren.

Opmerking

Het opvullen met ringen van de juiste dikte zal in andere gevallen wel een goede oplossing zijn. Het is dan ook aan te raden om ringen van verschillende dikten in voorraad te hebben. Jammer genoeg voorziet Meccano daar niet in. (Andere systemen overigens ook niet)

Tekst: C.L.Spierdijk, tekeningen: Harry Meeuwse.

Afb.2

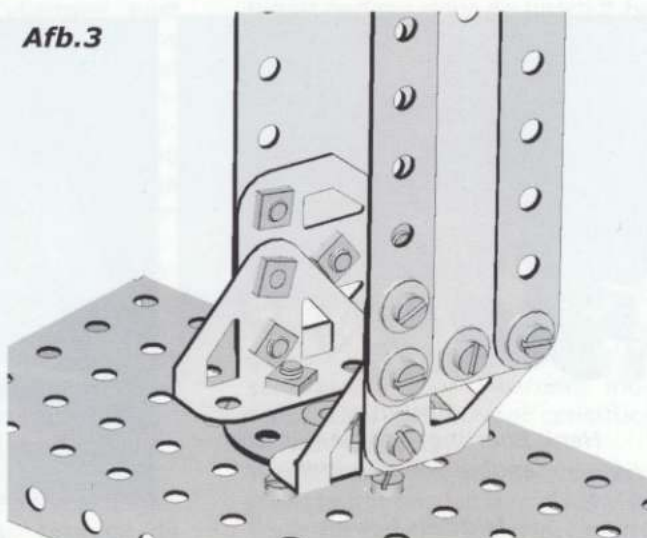


A = onderlegging

Afbeelding 2

Dit is het resultaat van de vorige aflevering.

Afb.3



Afbeelding 3

Op deze tekening is verbeterde constructie te zien. De assen zijn hier voor de duidelijkheid weggelaten en krijgen ook een andere plaats.

Onderdelenlijst voor afb.3

nr.	aantal	naam	afmeting
2	4	strip	11 gaten
37a	10	moer	
37b	10	schroef	
38	10	onderlegging	
126a	2	vlakke tap	
194d	2	vlakke plaat	140 mm x 38 mm
	2	assen om de gaten uit te lijnen	

Opmerking:

De lengte van de assen moet groot genoeg zijn om ze aan beide zijden van de constructie uit te laten steken.

Soesterberg 2008

Tekst en foto's: Frank Dijkshoorn

Zoals ieder jaar in de herfstvakantie waren we te gast in het Militaire Luchtvaartmuseum in Soesterberg. Alleen had de leiding van het museum de "Nationale Modelbouw Show", zoals het evenement officieel heet, een weekje te laat gepland. (*Een fout in de website van het Ministerie van Onderwijs*) De jeugd uit deze regio zat al lang en breed alweer op school! Maar geen nood! Een extra openingsdag op zaterdag 25 oktober maakte dat weer goed. Topsport dus voor onze deelnemers, die nu een dag extra moesten opdraven om ons geliefde Meccano Gilde te vertegenwoordigen. En dat deden ze graag, dat moet gezegd! Onze "crew" bestond dit jaar uit: Wim Boer met z'n vernuftig gemaakte landbouwwerktuigen, Gerard Anink met locomotieven, Jan Ringnald met z'n bijna ongelofelijke collectie kleine werkstukken, Klaas v.Tuinen met twee ping-pong ballen machines en de grote draaimolen, Sjaak v.d. Ruit met z'n havenkraantje (niet zo groot maar vol knappe electro-mechanica) René Muijen met de moeizaam tot stand gekomen maar knappe vuilniswagen, Wilbert Swinkels met één complete tekenmachine in Meccano en één in aanbouw in F.A.C, ondergetekende met wat "Konkolytjes" en de bekende Logsaw, en Henk Verhoef met (hoe kan het anders in deze omgeving:) de imposante Constellation, aangevuld met ander vernuftig "spul". Tenslotte bepaalde de "Arnfield" klok van Co Stevens de tijd die nooit stil staat..... Het was ondanks de verkeerde planning toch een druk bezocht evenement, wat zeker de moeite waard is om volgend jaar te herhalen. Al was het maar voor dat ene jongetje Bart die vol trots zijn werkstukje, een schip, kwam laten zien en (per jan. 2009) jeugdlid is van ons Gilde. Welkom Bart!



Boven

Henk Boer met enkele van zijn landbouwwerktuigen.



Links

Ook Gerard Anink was weer van de partij in Soesterberg na een drukke periode met zijn Elektrische Locomotief



Midden boven

Het nieuwe jeugdlid "Bart".

Rechtsboven

Het beroemde stuntteam "The Red Arrows" van Klaas van Tuinen



Boven

René Muijen was er met zijn Vuilnisauto, die hier rustig wordt bekeken door een jonge toeschouwer.

buitenlandse bladen

Hans van Ouwerkerk

Constructor Quarterly
Nummer 81 (september 2008)

Betrouwbaar, compact en complex is de "Maypole Braider" van Graham Jost. Een machine die acht draden om een kern kan wikkelen. Dergelijke machines worden bijvoorbeeld gebruikt om isolatiemateriaal om een kabel aan te brengen. In dit geval is de

kern een dikkere draad en hebben de acht wikkeldraden verschillende kleuren. Het resultaat is een kleurrijke veter. Ontwikkeld op basis van een model uit Meccano Magazine (oktober en november 1966), verbeteringen daarop van Tim Edwards en een model van Giuseppe Servetti. Deel IV in de serie speelgoedtreintjes van Bernard Perier

is een locomotiefje met tender, seinpaal en lichtmast. Gebouwd met Meccano onderdelen en bedrukt karton.

De speelautomaat van Brian Ashton zal het op bijeenkomsten goed doen. Een kind met goede motoriek, dat het balletje op de juiste plaats weet te krijgen, wordt beloond met een snoepje. De moeilijkheidsgraad is instelbaar.

De gedetailleerde rode Vampire straaljager van expiloot Ken Senar is al eerder beschreven in aflevering 24 van Midlands Meccano Guild Bulletin. Nu in deze CQ prachtige foto's van dit hobbykamer-vullende model.

De Caterpillar D10T weegt in het echt ruim 66 ton. Een voor meerdere doeleinden inzetbare bulldozer/shovel/ripper en tractor. D.w.z. bulldozerblad aan de voorzijde en breekhamer aan de achterkant. Het model in schaal 1:10, gebouwd door Antony Gane, weegt 21 kg, kan alle bewegingen van het prototype uitvoeren en maakt gebruik van gesimuleerde hydraulica.

Deel II in de serie over Kemex. Ditmaal de eenvoudige dozen 0 en 1 die uiterst zeldzaam zijn geworden.

Hugo, de kaartspelende robot uit CQ34, had zijn mechaniek in de voetplaat. Daarom waren lange overbrengingen naar armen en hoofd noodzakelijk en dat resulteerde vaak in slaphangende armen en losbollig gedrag. Hugo was soms een beetje teut en kon dan de kaart niet goed spelen. Paul Dale heeft in een verbeterd model het mechaniek in de romp ondergebracht. Hugo gedraagt zich nu netjes, zijn gezicht ziet er ook rustiger uit en het geheel toont magischer dan in de oerversie. Wellicht komt er nog een derde versie met bewegende oren en vier i.p.v. twee kaarten. Met doosje 8257 kun je een paar simpele kermisattracties bouwen. Chris Shute heeft het klaargespeeld om met de onderdelen een werkende ping-pongballenautomaat te maken. Er staan niet alleen grote modellen in CQ.

Van wijlen Phil Bradley een model van een bijzondere havenkraan. Met zwart-witfoto's die nog ergens op de plank lagen. In een

volgende aflevering komt een pompmachine uit 1910 aan de beurt.

Het is onmogelijk om met Meccano een echte stoommachine te bouwen. Teveel gaten, zo lek als een zeef en dus moet er altijd een elektromotor aan te pas komen om het zaakje in beweging te krijgen. Maar zo halverwege de 19de eeuw heeft arts en natuurkundige Charles Grafton Page een elektromotor bedacht die verdacht veel op een stoommachine leek. Met twee elektromagneten met kernen van weekijzer en een groot vliegwiel. Als de spoelen om de beurt, met de juiste timing, bekrachtigd worden, zal de ene kern in zijn spoel getrokken worden terwijl de andere door het vliegwiel juist naar buiten wordt gebracht. Hans Gerd-Finke maakte er een model van. Het is dus geen nep-stoommachine met een verborgen motor, maar een met Meccano gebouwde elektromotor. Page heeft zich ongetwijfeld laten inspireren door de stoommachines uit zijn tijd. De eerste automobielen hadden ook veel weg van een koets zonder paarden. Aan het model komt heel wat elektronika te pas en die zat echt niet in het prototype. Zie ook:

<http://chem.ch.huji.ac.il/history/page.html>

Deel V in de serie legervoertuigen van Bernard Périer. Ditmaal de Kübelwagen, een soort Duitse jeep die in Noord-Afrika werd gebruikt. Niet legergroen, maar kanariegeel. Wellicht minder opvallend in de woestijn.

John Herdman is gek op Daleks. Jeugdsentiment waarschijnlijk. Ditmaal een model op halve grootte, bijna 80 cm hoog en daarmee fors genoeg om kleine kinderen schrik aan te jagen. Zo te lezen kroop John destijds achter de bank als op de TV het thema van Doctor Who hoorbaar werd. Prima model voor Meccano-tentoonstellingen.

The International Meccanoman

Nummer 55 (september 2008)

Na 15 jaar is Adrian Williams afgetreden als voorzitter van de ISM. Hij wordt opgevolgd door

Philip Webb.

De Toyota Prius is een zogenaamde hybride auto. Via een ingenieus planetair tandwielstelsel kunnen zowel de elektromotor als de benzinemotor de voorwielen aandrijven en/of de accu bijladen m.b.v. een wisselstroomgenerator (alternator).

Het model van Peter Stuart bootst deze complexe aandrijving redelijk na. Alleen het bijladen van de accu bij afremmen op de motor ontbreekt. Uiteraard wordt de benzinemotor gesimuleerd door een tweede elektromotor. Een uiterst leerzaam demonstratiemodel. Helaas is die Prius minder 'groen' dan de meest eigenaren denken. De besparing op de CO₂-uitstoot wordt geheel teniet gedaan door de uitstoot bij de productie van de speciale onderdelen, met name van de accu. En een conventionele Audi gebruikt 10% minder brandstof.

Bij de technische tips o.a. constructie van velgen voor brede banden, parallelle koppeling van drie elektromotoren, kogellagers voor hijskranen of zware voertuigen, ronde hoeken in carrosserieën m.b.v. smalle stroken, gebruik van 4 mm kogellagers en schakelaars voor meerdere motoren. Ook ideeën voor constructie van joysticks.

Verder verslagen van diverse tentoonstellingen, o.a. CAM in Vourey, SkegEx en Meccanuity Show.

Midlands Meccano Guild Bulletin

Nummer 34 (september 2008)

Verslag met kleurenfoto's van de bijdragen van 7 MMG-leden aan het Country Festival in Stoneleigh. Bij elkaar goed voor 35 tafels.

The Sheffield Meccano Guild Journal

Nummer 102 (zomer 2008)

Reeds besproken in Meccano Nieuws 26.3 onder foutieve vermelding 'Nummer 101'.

JMH Newsletter

Nummer 87 (september 2008)

Bij het verslag van bijeenkomst

205 staan een paar leuke foto's. De levensechte generator (aggre-gaat) voor havenkranen van Bill Steele is voorzien van geloof-waardige isolatoren op de cricket ball motor en gebruikt zowaar een driefoudig snaarwiel no 123 op de juiste manier. Verder een originele, puntgave en nimmer gebruikte stoommachine uit 1965.

Voor 1950 werden losse onderde-len meestal gewikkeld in bruin of geel papier en verpakt in en-veloppen of blikken doosjes. Daarna kwamen de bekende gele doosjes en dozen. William Irwin heeft er heel wat verzameld en schreef er een interessant artikel over.

Van Mike Edkins de vooras met naafreductie van zijn Caterpillar 212 graafmachine in wording. Duidelijke 3D computertekeningen, exploded view, in kleur. Uitgebreide tekst. Veel buigwerk vereist, alsmede rondslijpen van een aantal kragen.

Op blz. 17 een overzicht van vrij-wel alle banden en bijbehorende wielen. Een meesterwerkje van Anthony Els.

Uit de jaren zeventig stammen de vrij dikke banden no 187e met drie gaten en bijbehorende 'velg' no 187e. Tezamen bekend als no 187c, maar om er een wiel met naaf van te maken is nog een derde onderdeel nodig, het kleine naafwiel no 518 met zes gaten. Die kleintjes zijn schaars en duur. Remedie: oude en waardeloze snaarwielen no 22 plat knippen of slaan en afdraaien of afslijpen tot de vereiste diameter van 1 inch en er tenslotte drie gaatjes in boren. Verder tekeningen voor joysticks en naven voor grotere niet-Meccano banden.

Other Systems Newsletter Nummer 39 (oktober 2008)

Weer tientallen dichtbedrukte bladzijden met bekende en on-bekende imitaties van Meccano en Märklin. En dan, verrassend, Philips Mechanical Engineer. De bouwdozen van Philips die eigen-lijk heel origineel waren en beslist geen namaak-Meccano. Lovende woorden van Tony Knowles. Voor de originaliteit wel te verstaan, niet voor de bruikbaarheid van de

handleidingen. Dozen 1200, 1250 worden uitgebreid besproken.

Magazine du CAM Nummer 104 (oktober 2008)

Caterpillar is de laatste tijd ken-nelijk populair. Hier de magni-fieke 660, tractor met laadbak. Gemodelleerd in schaal 1:20 door specialist Jean-Pierre Veyet. He-laas slechts één pagina. Deze man doet ook het kleinere werk, een stoomwagen, aangedreven door de stoommachine uit 1965, maar in schril contrast tevens voorzien van elektronische af-standsbediening.

Jean Claude Brisson presenteert een model van de legertank die als model 403 in de catalogus van 1918 stond. Destijds geheel in nikkel, nu met moderne onderde-len.

Met zes bladzijden over de door Yves Boissel gebouwde spoor-wegkraan bent u wel een tijdje zoet. Met zelf bouwen waar-schijnlijk ook. Maar dan staat er ook iets substantieels op de rails. Voor historici een artikel over de 4 Volt elektromotor uit 1916 (Made in U.S.A.). Vervolgens alle mogelijke verschijningsvormen van het snaarwiel no 20a (50 mm). Te beginnen als gietwerk bij de karnmachine uit 1915. Toen zat er zowaar een zwengel-tje aan. Dat handgreepje ver-dween al snel en door mate-riaalschaarste in de Eerste Wereldoorlog bleef er niet meer over dan een schijfje plaatijzer met omgezette lipjes aan de rand. In 1918 de uiteindelijke vorm zoals wij die nu kennen. Als derde een artikel over elektromo-tor E1 uit 1916.

Nog een grappig model uit 2005. Twee (bos)arbeiders die een boomstam aan stukken zagen. En, verspreid over deze aflever-ing, reportages over diverse

bijeenkomsten en tentoonstellin-gen.

AMS Nachrichten Nummer III/2008

Geen voor ons relevante artike-len.

Advertentie:

Exacto -onderdelen.

Standaard en niet-standaard onderdelen; zeer hoogwaardige kwaliteit in **alle kleuren** te le-veren. **Ook zink-plated mo-gelijk!** Veel gevraagde blue/gold tegen meerprijs leverbaar. Ook diverse motoren beschikbaar.

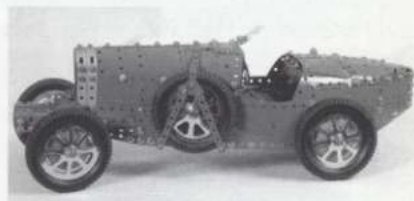
Exacto -sets

Replica van Meccano **Crane set 1976** franco thuis € 222.

Standaard levering in geel; rood/groen uitvoering is mo-gelijk!

Exacto No. Set 4 beschik-baar in fraaie doos met Exacto-logo en 'lift-out' laag. In rood /groen of geel/blauw/zink-plated. Franco thuis voor € 133!

Nu ook **Bugatti T35** in blauw en new design wielen. Franco thuis voor € 790.



De Bugatti is nu ook geheel **kant en klaar** leverbaar! Ook de wielsets los verkrijgbaar. Informeer naar de prijs.

Gegarandeerde besteldatum 15 april en 15 oktober van ieder jaar! Grote bestellingen gaan eerder weg. Perfecte prijs / kwaliteitsverhouding.

Nieuwste prijslijst € 1,50 op giro 550540 t.n.v.

Jan H. Schurink te Bathmen; gratis via:

[exacto@tele2.nl]

19 - 20 uur: 0570 542815;

De basiskorting bedraagt thans rond 20% afhankelijk van euro-/dollarkoers!

Het plaatsen van niet commer-ciele advertenties in Meccano Nieuws is gratis voor leden en eenmalig voor niet leden. De advertentietekst dient vóór de sluitingsdatum (zie pagina 2) schriftelijk aangeleverd te worden op het redactie-adres.

vraag &

aanbod

Te koop gevraagd:

Distler Giant materiaal. Van Trix de langste hoekbalken (8 stuks) en de langste strips (8 stuks) De Trix onderdelen dienen nieuw of van goede kwaliteit te zijn. Van meccano, contactcirkels voor GRB.

Aanbiedingen bij: Harry Mariën, tel. 00 32 (0) 15208261

Te koop aangeboden:

Complete gebonden jaargangen Meccano Magazine's. 1929/30, 1933, 1934/35, 1936/37 en 1951/52. Alle delen verkeren in goede staat. Alles in één koop € 150,-. Te bevragen bij: René Muijen, tel. 0251 227428, E-mail: r.muijen@wanadoo.nl

Te koop aangeboden:

Een Steel Tec bouwdoos 7090, constructie systeem 201 met

430 onderdelen en een Steel Tec bouwdoos 7091, constructie systeem 301 met 545 onderdelen. Beide dozen zijn ongebruikt (mint) Er kunnen Harley Davidson motoren van worden gebouwd. Het systeem past volledig op Meccano. Vraagprijs € 100,- voor beide dozen samen.

Te bevragen bij: Jan Schroef, tel. 06 51427643

Te koop aangeboden:

Kist 10 (in goede conditie) met veel extra's. Vraagprijs € 2500.- Te bevragen bij: Mevr. Strik-de Ruiters, Guido Gezellestraat 149 Voorburg, tel. 070-8874148 of 06 12883410

Te koop aangeboden:

Een prachtige "Giant Blockset-

ting Crane".

Afmetingen: Lengte 138 cm, breedte 33 cm en hoogte incl. machinekamer 75 cm. De kraan bestaat uit 680 onderdelen excl. 4968 messing verbindingsmiddelen zoals, bouten, moeren en sluitringen. Te bevragen bij: Theo Vromans, Sauterneslaan 3B, 6213 EM, Maastricht, tel. 043-6015288

Te koop aangeboden:

Alle verschenen nummers van Meccano Nieuws in perfecte staat. Voorbeeldenboeken van Meccano nr. 2 (1960), 3 (1961), 2/3/4 (1963), 5 (1964), 5/6/7 (1967), 8 (1968) en 9 (1969). Jubileumboek MGN (1992), jubileummap MGN (1997) en jubileum Cd-rom MGN (2007) plus enige losse documentatie. Alles in één koop voor € 250 (incl. verzendkosten). Tel. 023-5636106

agenda voor Meccano Gilde Nederland

23

De data van de bijeenkomsten en de gebeurtenissen zijn zo nauwkeurig mogelijk vermeld en overeenkomstig de gegevens, zoals deze op het moment van ter perse gaan bekend zijn. Hieraan kunnen echter geen rechten worden ontleend. Bel dus voor de laatste info met de coördinator W. Livestrop op nummer: 0341 253889.

Bijeenkomsten en evenementen

Gildebijeenkomst**Benthuizen** 3 januari

Aanvang: 9.30 uur
Locatie: Dorpshuis "De Tas",
De Dam 3, 2731 CE Benthuizen.
Voor info: W. Livestrop,
tel. 0341 253889

Gildebijeenkomst**Tolbert** 22 februari

Aanvang: 13.00 uur
Locatie: Partycentrum, "De
Postwagen".
Hoofdweg 53
9356 AV Tolbert

Modelbouwmanifestatie**Goes** 14 & 15 februari

Locatie: Zeelandhallen
Da Vinci plein 1, Goes
Openingstijden: Van 10.00 tot
18.00 uur.
Voor meer informatie:
www.zeelandhallen.nl

Gildebijeenkomst**Ede** 28 maart

(ledenvergadering)
Aanvang: 9.30 uur
Locatie: NIMAC
Galvanistraat 13
Ede

Modelbouwevenement**Zaandam** 5 april

Openingstijden: Deelnemers
vanaf 7.00 uur. Voor bezoekers
van 10.00 tot 16.00 uur.
Locatie: Sporthal "De Strijk",
Oostzijde 132
1502 BL Zaandam
Toegangsprijs bezoekers: € 2,50
Ruime parkeergelegenheid.

Gildebijeenkomst**Tiel** 14 juni

Openingstijden voor exposanten:
9.00 t/m 16.00 uur, voor bezoeken
kers van 10.00 t/m 15.00 uur

Locatie: Verenigingsgebouw, "De
Schakel",
Scheeringlaan 4a
4001 WJ Tiel.

Gebouw is rolstoelvriendelijk en
horeca aanwezig.
Station en stadshart op loopaf-
stand. Goede parkeergelegen-
heid.

Voor meer informatie:
tel. 0344 610870

**De Gildebijeenkomsten van
de maanden, april en mei
waren bij het ter perse gaan
van Meccano Nieuws nog niet
bekend.**

**In de lente-editie van Mec-
cano Nieuws worden deze
vermeld.**

De redactie

Meccano in Madrid

Tekst bewerkt door redactie, foto's: W. v.d. Kraay

Op de modelbouwbeurs te Dordrecht werd dhr.W.v.d. Kraay geconfronteerd met onze Gilde stand. Daar kwam hij in gesprek met een aantal leden en vertelde zijn ervaringen, opgedaan tijdens zijn vakantie in Madrid. Op de speelgoed afdeling van El CorteIngles waren een grote hoeveelheid Meccano modellen tentoongesteld en heeft er foto's van gemaakt. Deze foto's heeft hij naar de redactie opgestuurd met de vraag of het voor het Meccano Gilde interessant genoeg is om te plaatsen. Dit heeft de redactie doen besluiten er een aantal te plaatsen. De bouwer van deze modellen is helaas onbekend.

De redactie



Boven
De Spaanse
Bijenkorf,
"El CorteIngles"

